

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . " 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V opravi prejemov mesečno . . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna petlitrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15
 za trikrat . . . " 13
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petlitrsta po 2 vln.
Poslano:
 enostolpna petlitrsta po 40 vln.
 Izdaja vsak dan, izvenredno
 nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Prestolni govor bolgarskega kralja. Grške čete zapuste Solun.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. decembra. Uradno se raz-
 glaša:

Od naših sil zasledovani so se umak-
 nili Črnogorci od Godijovega na Bijočo.
 Blizu Kovrena so izkopale naše čete 3
 črnogorske topove najmodernejše kon-
 strukcije.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
 pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. decembra. Veliki glavni
 stan:

Položaj je neizpremenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Prestolni govor bolgarskega kralja.

Bolgarski kralj Ferdinand je prišel
 sam na otvoritveno sejo. Vse je zelo pre-
 senetil. Kralj je namreč šele v zadnjem
 trenutku sklenil, da sam prečita pre-
 stolni govor. Navdušeno so ga sprejeli
 poslanci; pozdravljala ga je tudi večina
 članov opozicije.

Ferdinand se je v govoru na min.
 predsednika zahvalil na navdušenem
 sprejemu. Nazval je ministrskega pred-
 sednika Radoslavova: »moj oče,« s ka-
 terim častnim imenom Bolgari splošno
 nazivljejo Radoslavova. Finančnemu
 ministru Tončevu je kralj rekel, da je
 zanj to slavnostni dan. Veliko pozor-
 nost je vzbudilo, ker v prestolnem go-
 voru kralj ni omenjal Rusije, dasi so
 prejšnji dan obstreljevali Varno. Nape-
 to pričakujejo, kaj o tem izjavi Rado-
 slavov.

V prestolnem govoru je kralj izva-
 jal:

Jaz in moja vlada smo v več kakor
 enem letu, ko se je pričela vojska, z ve-
 likimi napori delali na to, da se sporaz-
 umemo z nam sosedno Srbijo tako, da
 naj bi nam mirnim potom vrnila ozem-
 lja, ki nam jih je izdajalsko oropala.
 Naši napori so se izjalovili na neomaj-
 ljivi svojeglavnosti Srbije, ki se nam je
 branila vrniti zopet Macedonijo. Prisi-
 ljen sem bil, ker so me izčrpala vsa mi-
 rovna sredstva v dosego označenega
 namena, da se konča trpljenje naših
 uhlapčenih bratov, da sem moral naši
 uhlapci ukazati, naj udere v Srbijo, da
 podeli svobodo našim bratom in da se
 ustanovi enota našega naroda. Ponosno
 povdarjam, da so se vrgle naše čete s
 poletom, ki mu ni enakega in z izredno
 hrabrostjo in ko so se vojskovale na

strani hrabrih in slavnih zaveznikov
 Nemčije in Avstrije, prej kot v dveh
 mesecih popolnoma premagale sovra-
 nika in ga pregnale iz njegove dežele!
 Izvedle so še slavnější dejanja. Iz Ma-
 cedonije so pregnale čete, ki sta jih v
 sramoto civilizacije in svoje lastne pre-
 teklosti odposlali dve velesili, Anglija
 in Francija, da podpirajo in utrde srb-
 sko trinoštvo nad mučenim bolgarskim
 narodom. V sedanjem trenutku ne stoji
 noben sovražni vojak več na nam in
 mučenikom preteklosti tako ljubih tleh.
 Slava in čast zmagoviti bolgarski ar-
 madi, ki je s svojo hrabrostjo in s svojo
 silo pridobila domovini in našemu oro-
 žju novo slavo in večno hvalečnost svoj-
 jih osvojenih bratov, s katerimi je de-
 lila srečo, radost in navdušenje ob ne-
 pozabnih ginljivih prizorih, ki so se
 dogajali v vaseh in v mestih, kamor je
 prinesla vojska prostost in kjer se je
 razbila veriga robstva.

Gospodje poslanci! Naša vlada Vam
 predloži le začasen proračun za prvo
 polovico leta 1916 in kreditne zahteve,
 ki so potrebne za potrebe vojske, za
 vzdrževanje rodbin ubogih vojakov, za
 vzdrževanje reda in uprave v rešenih in
 po naši vojski zasedenih ozemljih ka-
 kor tudi, da se urede ozemlja, ležeča
 na obeh straneh Marice, ki so se nam
 odstopila po dogovoru z zvezno otoman-
 sko državo kot jamstvo trajnega prija-
 telstva in skupnega dela v smislu viš-
 jih skupnih koristi obeh držav. Moja
 vlada predloži Vaši odobritvi vse pred-
 loge, ki jih je izdelala zavedajoč se po-
 treb, ki jih nalagajo potrebnosti arma-
 de, obramba domovine in da se more
 dobro nadaljevati vojska.

Gospodje poslanci! Prepričan o tem,
 da boste, ki Vas preveva veličastnost
 sedanjega trenutka, ki smo ga dožive-
 li in kot domoljubi med svojim delova-
 njem pokazali slogo, ki jo dežela bolj
 kot kdaj potrebuje. Ključem božji bla-
 goslov na naša dela in izjavljam, da je
 odprano drugo splošno zasedanje 17.
 narodnega sobranja. Zivelo bolgarsko
 ljudstvo! Zivela hrabra bolgarska voj-
 ska!

× × ×

Zasedanje sobranja se odgodi, ka-
 kakor se poroča, še pred pravoslavnim
 božičem. Razpravljali bodo o idemni-
 teti, o vojnem posojilu in o vojni ka-
 zenski postavi. Vlada pričakuje z goto-
 vostjo, da konča sobranje te predloge
 v nekaterih dneh, ker namerava tudi

opozicija brez razprave dovoliti vse, kar
 zahteva vlada. Za podpore rodbinam vo-
 jakov namerava, kakor se piše, vlada
 zahtevati začasno trideset milijonov
 levov.

× × ×

Črnogorsko uradno poročilo.

Rim. (Korespond. urad.) Črnogorski
 generalni konzulat objavlja sledečo brzo-
 javko z 21. decembra: Radi navzočnosti
 sovražnika smo odredili, da se prebival-
 stvo s svojimi čredami in z živili umakne z
 desnega brega Tare v notranjo deželo.
 Dva sovražna bataljona s 4 topovi in z
 dvema strojnica sta napadla v smeri
 proti Beranu nek naš oddelek pri vasi Ja-
 buna ob Limu, a sta bila vržena z velikimi
 izgubami. Ujeli smo 100 sovražnikov. Na
 ostalih bojiščih, nič, kar bi bilo važno.

Genf, 26. decembra. Črnogorsko urad-
 no poročilo z dne 23. decembra: Naša sand-
 žaska armada je tekotno ofenzivno napadla
 sovražnika v smeri proti Lepencu. Po lu-
 tem boju je bil sovražnik kljub odporu po-
 polnoma vržen nazaj na Bjelopolje. Na bo-
 jišču je pustil 500 mrtvih. Ujeli smo okoli
 100 mož, med njimi enega stotnika. Na
 ostalih frontah artiljerijski in infanterijski
 boji.

Cetinje, 26. decembra. Sovražnik v
 Sandžaku v bojih dne 24. decembra ni do-
 segel nobenega uspeha. Pri Benčide so
 odbili napd. Avstrijci so vzeli našo posto-
 janko v Raskovačorju; s protinapadom smo
 jo zopet zasedli, ujeli več mož in zaplenili
 material.

Cetinje. (Kor. ur.) Uradno poročilo 25.
 dece.: Naše sandžaske čete nadaljujejo
 svojo ofenzivo. Posrečilo se jim je, da so
 zasedle več vasi, ki so se nahajale v rokah
 sovražnika. Avstrijci so imeli težke izgu-
 be. Na ostalih bojnih črtah topničarski
 boji.

Naši letalci nad črnogorskimi mesti.

Genf, 28. decembra. Lyonski listi po-
 ročajo iz Cetinja, da so avstrijski letalci
 preleteli Podgorico in Nikšić in metali
 bombe. Letalci so se nato pojavili nad
 Skadrom, kamor pa niso metali bomb.

Boji pri Elbasanu.

Genf, 28. decembra. Iz Berata se po-
 roča: Bolgarske čete, ki prodirajo od Bi-
 tolja proti Jadranski obali, so zadele pri
 Elbasanu ob srbške bojne sile. Srbi, ki
 so bili z živili, municijo in lahкими topovi
 nanovo preskrbljeni, so se obupno upirali,
 da bi zadržali nadaljno prodiranje Bolga-
 rov. Že dva dni se bije ljuta bitka.

Genf. Lyonski listi poročajo iz Cetinja:
 Nadaljujejo se boji med Srbi in Bolgari pri
 Elbasanu. Glavne srbške sile so pa baje že
 izpraznile ozemlje.

Lahi v Albaniji.

Rim. (Kor. ur.) Poslanec Federzoni

je zunanega ministra vprašal, da natančno
 izve, kar je Italija zagotovila Grški z ozi-
 rom na tozadevno poročilo »Agenzie Ste-
 fani«. Laško časopisje je presenečeno in
 nevoljno, ker je italijanska vlada podala
 zagotovila o razlagi in o namenih italijan-
 skega nastopa v Albaniji. »Tribuna«, »Idea
 Nazionale« in »Secolo« napadajo Grško,
 češ da njen diplomatičen korak ne koristi
 ne laško-grškim razmeram in ne more po-
 jasni nejasnosti o grških mejah. Kaj hoče
 Italija v Valoni, je znano že od časa lon-
 donskih pogajanj. Grški ne gre nič mari,
 kar dela zdaj tam Italija, ker, tako izvaja
 »Tribuna«, obstoja za Italijo evropska po-
 treba, da pomaga v Albaniji Srbom.

Srečanje s kraljem Petrom.

Poročevalec »Berl. Tgblt.« naznanja
 iz Sofije dne 27. decembra:

Sredi divjih albanskih gorah je sre-
 čal neki albanski zdravnik srbškega kra-
 lja Petra. O tem žalostnem doživljanju po-
 roča svojem prijatelju v Skoplju: »Bila je
 strašna noč, polna krutega mraza in divje
 vihr, ki sem jo moral na svojem potova-
 nju prebiti v borni vasi ob poti v Skader.
 Našel sem napol podrti hišo. Hlev in izbo
 je ločila le revna lesena stena. V izbi je
 spal domačin. Jaz sem pa prebil noč v
 hlevu pri njegovi edini kravi. Nisem mogel
 spati, čeprav je bilo že pozno v noč. Snež-
 ni vihar je divjal in pokrival hišno streho
 vedno gostejše s težkim snegom. Zablodel
 pes tuli nekeje v gorah. Nenadoma močno
 potrka na vrata. Hripav glas zapovedoval-
 no kriči po srbko: »Odpri!« Domačin ubo-
 ga. V nočni temi je videti skozi odprta vr-
 ata štiri jezdec. Dva sta že bila skočila s
 konja ter z veliko skrbnostjo dvigneta s
 konja tretjega jezdeca, zavitega v velik
 plašč. Skrbljivo ga neseta v izbo. Srbski
 častniki so. Tretjega smatram za ranjene-
 ga tovariša. »Zapali ogenj!« ukažejo go-
 spodarji koč. Goreča polena zaplamene.
 Ranjenec poleg mene zapre oči, obrne gla-
 vo v temu in v svitu ognja spoznam suhi
 obraz z navzdol visečimi brki in sivimi
 lasmi — srbškega kralja Petra. Medtem
 prideta še dva častnika in dva vojaka, ki
 sta obložena s kovčegi; iz njih vzamejo po-
 trebno da napravijo in polože kralja na
 borno ležišče. Kralj vzdihla in pravi žalost-
 no svojim spremljevalcem: »Hvala vam,
 bratje, hvala!« Častniki poizkušajo z reše-
 nim brašnom pokriti mizo, a kralj odkloni
 vsako jed. Samo eden njegovih spremlje-
 valcev, očitno zdravnik, mu da nekaj
 piti. Topo in molče sede častniki krog svo-
 jega kralja. »Spite nekoliko, počijte si, go-
 spodje!« jim pravi kralj. Častniki ležejo po
 tleh, kakor pač morejo. Toda mislim, da
 nobeden izmed njih ni spal in še predno je
 nastopila zora, se dvignejo kralj in njegovi
 spremljevalci, da zapuste borno vas in

LISTEK.

Zvonovi domači.

Le doni zvon iz temnih lin
 in vzbujaj mi na dom spomin!

Kje so zlati časi, ko me je učila mati
 to krasno pesem! Kje so srečni časi, kje
 je ljuba mati! Zginili, minuli so časi ne-
 dolžnega veselja v vesoljnem morju več-
 nosti, mati spi večno spanje v tistem grobu.
 Prišli so drugi časi, časi resnega življenja,
 dnevi trpljenja, težav. Usoda me je iztr-
 gala iz brezskrbnega življenja, pahnila me
 v nevarne vrtnice sveta. Tavam kot tujec
 po tujem svetu. Marsikdaj si v tolažbo za-
 pojem pesmico, ki sem jo podedoval od
 matere. Le doni zvon iz temnih lin!...
 Kdor zna to pesem, vé, kako krasna je nje
 vsebina, v srce segajoča nje melodija. Čast
 možu, ki jo je zložil. Živel bo večno v spo-
 minu čistega ljudstva, ki je večno. Takih
 mož potrebuje naš narod, ki ga bodo bo-
 drili do ljubezni do rodne grude, do bratov.

Spominjaj me, zvon v tujini, na dom,
 kamor hrepeni moja duša, kamor si žele
 srca milijonov. Kje si večna poezija, ki si
 mi poživila dušo pod domačim nebom?
 Poezija, brez tebe ni idealov, brez idealov

ni življenja. Poezija, ti dajesh življenju vse-
 bino, ti narediš življenje vredno življenja.
 Šel sem med svet, ostavil blaženo zemljo,
 na kateri kraljuje ti, kraljica večne lepote.
 Kako hvaležen sem zvonovom, ki me spo-
 minjajo na dom, kraljestvo poezije.

Jutro... Lahka jutranja zarja ozna-
 njuje prihod zlatega solnca. Iz temnih lin
 se oglasi zvon. Poje jutranjo pesem v čast
 Vsemogočnega. Njega srebrni glas se raz-
 lega po domači dolini, domačih gorah.
 Solnce prihaja, narava, vstani! In sleherna
 stvarca vstane ter se poda na svoje vsak-
 danje delo. Uho sliši, oko vidi poezijo, ka-
 tere krasota je nepopisna.

Večer... Solnce zahaja za domače
 gore, zadnje žarke pošilja zemljanom v
 slovo. Po dolini lega večerni mrak, krilati
 oznanjevalec noči. Iz zvonika zapoje več-
 erni zvon krasno melodijo. Ave Maria,
 ave Maria! Narava lega k počitku, ve-
 soljno stvarstvo uspaiva mila, tiha melo-
 dija večernega zvona. Poezija...

Sveta so čustva, ki napolnjujejo čisto
 dušo mili glasovi zvonov, ko oznanjajo Go-
 spodov dan. Duša se veseli, narava se ra-
 duje, smehlja se ti od veselja sleherni na-
 ravno bitje. Resna, otožna je melodija zvo-
 nov, ko spremljajo trpina na njega zadnji
 poti. Življenje je boj in brez boja ni živ-
 ljenja. Kaj je namen življenja, povejte nam
 zvonovi! »Delo, delo, delo.« To je njih
 odgovor. Delo je naša zemeljska naloga,

Delo je boj poezije duha s prozo vsakda-
 njega življenja. Posvetiti se delu, se ne
 omadeževati, z rokami delati od jutra do
 večera v potu svojega obraza, a dušo in
 misli obračati proti nebu, to je naša sveta
 naloga.

Domači zvonovi prav milo pojó! Kdaj
 vas bom zopet slišal peti, kdaj se zopet
 radoval ob vaših milih glasovih. Kje je
 moj ljubi dom, tam za devetimi gorami,
 v deveti dolini! Tako daleč, daleč, da ne
 slišim vas, zvonovi domači. In ker vas ne
 slišim, sem žalosten, ker me ne tolažite,
 sem otožen.

Žalostno je postalo življenje, svet se
 je spremenil v dolino žalosti. Solnce ne
 sije več jasno, ptičice ne pojó več veselo,
 rožice ne cvetó več tako ljubo kot v zlati
 dobi miru. Utihišile so krasne pesmi med
 našim ljudstvom, umolknilo milo doneče
 strune pevcev. Vse žaluje, tuguje. Člove-
 štvó je zadela nesreča, kakršne zgodovina
 ne pomin. Blodimo po zemlji kot slepci
 brez upanja, da še kdaj vidimo svetlo luč
 zlatega solnca. Luč miru in sprave, o luč
 ljubezni, si zašla za večno za črne gore
 spora in sovraštva? Pridi zopet, vrni se,
 svetla luč zvezde vodnice, prepodi z ze-
 meljskega površja temo žalosti! Zasveti
 zopet, da spregledajo ljudstva, da se vrnejo
 narodi k edinosti, večni ljubezni! S teboj
 se bodo vrnili dnevi veselja, radosti, na
 zemlji bo zavladal mir med narodi, sloga

in sprava med ljudstvi, ljubezen med
 ljudmi. Razvile bodo rožice svojo prejšnjo
 krasoto, ptičice bodo zopet pele svoje pre-
 jšnje ljubke melodije. Med ljudstvom bodo
 vstali pevci, ki bodo opevali tvojo blago-
 dejno moč, moč vsemogočnosti.

O solnce, po tebi kopni, hrepeni duša
 vesoljnega ljudstva, duša, ki mora brez tebe
 usahnuti. Pridi, pridi! Ko boš ti izšlo izza
 gorá pogube, žalosti, tuge, tedaj bodo za-
 peli zvonovi domači melodijo, kakršne ve-
 soljstvo še ni slišalo. Rosno bo oko od
 veselja, duša polna radostnih, blaženih
 čustev. Ljudstva se bodo vzdramila, oži-
 vela pod tvojo blagodejno močjo. Zvonovi
 te bodo slavili, zvonili bodo melodijo vsta-
 jenja. Hvalo bodo peli onemu, ki te bo
 poslal, da kažeš narodom pota, ki so jih
 zgresili, pota, ki vedejo do napredka, do
 poezije, do življenja. A solnce, ti ne boš
 vzbudilo k življenju samo ljudske duše,
 pod blagodejnim vplivom tvoje nebeske
 moči bo vstalo celo vesoljstvo, sleherna
 stvarca bo obhajala veselo alelujo.

Ko boste vi, zvonovi domači, zadoneli
 oznanjujoč vzhod solnca solncev, tedaj se
 bodo vračale na blažena domača tla miljon-
 ske trume hrabrih sinov svete domovine.
 Domovina, zate bo nastopila zlata doba,
 ko bo vzljubil brat brata, človek človeka
 V. Loški.

beže dalje preko temnih negostoljubnih albanških gora.

Umikanje Srbov proti Adriji.

Berlin, 28. decembra. Umikanje srbske armade skozi Albanijo opisuje dopisnik čikaškega lista »Daily News« takole: Umikanje Napoleona iz Moskve ni moglo biti bolj strašno kot to, kar se je godilo na umikanju skozi Albanijo. Ljudje so imeli kruha še za tri dni, nato so vsakega konja, ki je padel, z bajonetom pobili in pogosto kar surovo meso snedli. Samo prve dni so še došli izmučeni konji v Skader, potem pa nobeden več. Vse so med potjo pobili in snedli. Ob cesti stoje borne albanske hiše, vsaka že zasedena od 10 do 20 mož. Skoro nikjer ni bilo možno napraviti ognja. Ostri kamni po cesti so raztrgali čevlje in noge. Pot je postala dolga krvava sled. Zelo mnogo jih je med potjo pomrlo vsled lakote in mraza in od 70.000 mož, ki so nastopili na Kosovem polju umikanje, jih je prišlo do obrežja morja kakih 40.000. Kljub tej hudi stiski so se zadnje čete bojevale do zadnjega, da so krile umikanje drugih. Od 40.000 mož, ki so ušli jih je morebiti za boj sposobnih le kakih 10.000. Večina ima samo dve misli: Kruh in rešitev pred Bolgari. Pač pa stoji v srednji Albaniji še okoli 20.000 Srbov, ki vodijo četaško vojsko, in mnogo srbskih vojakov je tudi v Črnigori, katere armada je čisto pod srbskim poveljstvom.

V Črnigori.

se, kakor poroča »Tageblatt« iz Stockholma, nahaja poldrug milijon srbskih beguncev, ki žive v največji bedi.

Princ Viljem Wied ni na Balkanu.

Dunaj. Südslawische Korrespondenz objavlja nasproti poročilom rimskih listov, da je došel princ Wied s svojo ženo v Prizren in da se je tam posvetoval z albanskimi voditelji, da to ni res in da se princ Wied sploh ne nahaja na Balkanu.

Essad paša zapustil Drač.

Iz Milana poroča »Generalanzeiger«: Essad paša je 23. t. m. zapustil Drač.

× × ×

Grške čete zapuste Solun. — Razburjenje v ententi.

Atene, 28. decembra. Iz Soluna se poroča, da je odredba grške vlade, po kateri morajo grške čete zapustiti Solun, povzročila v krogih tamošnjega vojnega vodstva zaveznikov veliko razburjenje. General Sarraill je imel v tej zadevi razgovor s poveljnikom Soluna princem Nikolajem, ki mu pa ni dal nobenega natančnega pojasnila. Sarraill je nato nujno pozval francosko poslanstvo v Atenah, naj pri grški vladi izpeli, da umakne to odredbo, katere izvedba vsebuje fatalno nevarnost za čete štirispornazuma.

Francoski poslanik Guillemine je prišel k ministrskemu predsedniku Skuludisu in mu sporočil, da vladna odredba, ki ukazuje grškim četam, da zapuste Solun, vzbuja sum dogovora z srednjeevropskim blokom, ker grška vlada z odhodom svojih lastnih čet iz Soluna dopušča prosti potek nadaljnjih akcij proti štirispornazumu. Francoski poslanik je prosil Skuludisa, naj razveljavi to odredbo in ga opozori, da bi štirispornazumne velesile v nasprotnem slučaju smatrale to postopanje Grške kot sovražno stališče (1) in bi bile prisiljene, da primerno nastopijo proti Grški.

Skuludis je vzel izvajanje francoskega poslanika na znanje in mu sporočil, da jih bo predložil ministrskemu svetu, čeprav ne veruje, da je v moči vlade omenjeno odredbo izpremeniti.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 24. decembra. Armada na Orientu: Položaj na naši fronti se tekom obeh zadnjih dni ni izpremenil. Utrjevalna dela v solunski okolici živahno napredujejo. Sovražnik ni napravil nobenega poizkusa, da bi prekorajčil grško mejo.

Grška vlada prepovedala izvoz živil v Solun.

Genf, 28. decembra. Atenski dopisnik lista »Petit Journal« poroča, da je grška vlada prepovedala izvoz živil v Solun. Francoska vlada izjavlja, da je ta prepoved izvoza obžalovanja vredna odredba, ki je naperjena tako proti civilnemu prebivalstvu kakor tudi proti vojakom in dokazuje, da hoče grška vlada nadaljevati s sovražnimi odredbami, katerim so zavezniki trajno izpostavljeni.

Grška in štirispornazum.

Lugano, 28. decembra. Poluzadnji list »Giornale d' Italia« pripravlja Italijane na možnost večih dogovorov Grške s centralnimi velesilami in obžaluje, da Angleži še vedno tako optimistično sodijo o Atenah. Notranji razdor politike štirispornazuma proti Grški obstoji še vedno.

Grški glas.

Atene, 28. decembra. (Kor. ur.) »Corriere della Sera« poroča: Grški list »Embros« opozarja grške kroge, ki zahtevajo da se Bolgarov ne pusti na grška tla, na

to, da tudi Angleži in Francozi niso dali nikakega jamstva, da ne bodo pustili Italijanov v Solun. Ker so Angleži in Francozi prišli svojevoli in se celo utrjujejo se tudi njihovim sovražnikom ne more zabraniti vstop na grško ozemlje.

Konzularni zastopniki odpotovali iz Soluna.

Dunaj. »Südsl. Korr.« poroča o odpotovanju konzularnih zastopnikov iz Soluna iz Aten: Avstrijski konzul pl. Kwiatkowski in nemški konzul pl. Walter sta se nahajala 25. t. m. še v Solunu. Od takrat se ni nič še poročalo, kaj je z njimi.

Kilindir—Solun—Halkidika.

Sofija. Iz Soluna: Avstrijci, Nemci in Bolgari se pripravljajo, da zapuste Solun. Veliko jih je že odpotovalo v notranjo Grško. Pričakujejo, da zapuste Solun konzuli Avstrije, Nemčije in Bolgarije, ker namestijo Angleži proglasiti v mestu oblegalno stanje. Angleži grade ponoči in podnevi dve obrambni črti: prvo pri Kilindiru, drugo pri Solunu. Nove čete izkrcavajo tudi na polotoku Halkidika in utrjujejo črto ob jezerih. Angleži se nameravajo braniti na Halkidiki, kadar bodo morali zapustiti Solun.

Vojaški dopusti na Grškem.

Atene. (Kor. ur.) Vojno ministrstvo je podelilo 10 do 15 odstotkom mobiliziranih vojakov dopuste. Mobilizirana armada se tako zniža za 45.000 vojakov. Venizelosovo časopisje sodi, da je ta odredba v zvezi z možnostjo bolgarsko-nemškega pohoda na grško zemljo.

× × ×

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. decembra. Uradno se razglša:

Na tirolski južni in jugovzhodni bojni črti trajajo topovski boji dalje.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

Rim, 27. decembra. (Kor. urad.) Naše topničarstvo je pričelo v Judikariji streljati na postojanke blizu Cologne, kjer so bile naznanjene sovražne baterije. Z dobro merjenim ognjem je povzročilo velike eksplozije in en požar. Delovanje naših malih oddelkov v dolina Cameras in Maggio (Brenta), je dovedlo do za nas ugodnih bojov s sovražnikom, ki smo jim vzeli nekaj ujetnikov. Streljanje naših čet je na Kraški visoki planoti ponoči na 26. t. m. takoj ustavilo nek sovražni napadalni poizkus proti postojankam na Grižem Brdu.

Neutralna sodba o bojih pri Soči.

Genf. Posebni poročevalec lista »Journal de Geneve« ob Soči poroča: Italijani naskakujejo po siloviti razsipnosti streliva vedno z močnimi silami, večkrat s štiri divizijami na črti treh kilometrov. Naskoke pa le s topovi slabo pripravijo, ker avstrijska pehota ljuto odgovarja. Vsi italijanski napadi se razblinijo, še predno se približajo svojemu smotru.

× × ×

Iz obstreljevanje Gorice.

Iz Gorice se z dne 25. t. m. poroča: V svojem zadržanju poročilo z dne 23. t. m., katerega sem zaključil okoli 3. ure popoldne, sem poročal, da nismo bili posebno vznemirjeni od sovražnika. Ali dneva se ne sme hvaliti pred večerom, kajti od pol 5. ure popoldne je padlo okoli 30 granat. V ulici Mazello, kjer se nahajajo večinoma hiše ubožnejših prebivalcev, je bilo mnogo hiš poškodovanih. Neka težka granata je zopet poškodovala kapucinski samostan in porušila delovno sobo očeta Sabay, sam pa se je mogel še pravočasno rešiti. Bila je 38. granata, ki je v teku vojske zadela kapucinski vrt in samostan. Dne 24. je padla granata v semenišče, ki je bilo že čestokrat zadeto. Nastal je požar, katerega so pa hitro pogasili. V božični noči so sicer grmeli topovi, toda nič več tako močno kakor v prejšnjih nočeh. Iz okolice Kalvarije in Oslavja se je slišalo streljanje strelnih pušk. Torej tudi ta večer niso imele naše čete v bojni črti nobenega miru! Danes, 25. t. m., se more še poročati: Od večeraj zvečer pa do štirih danes jutraj ni bilo slišati nobenega topovskega strela. Prvi dan po sedmih mesecih! Zdelo se nam je res nekaj posebnega, preživeti dan brez topniškega grmenja. Škoda, da je cel dan deževalo. — Pristavljamo še nekaj drugih podrobnosti: Na Pokopališki cesti je granata ubila izvoščka Staniča. V Nunki ulici je porušena hiša »Pri belem zajcu«. Električno centralo so porušili 18. t. m., v ulici Leopardi so obstreljevali še ne dograjeno cerkev, na Korsu je močno poškodovan notranji del restavracije »Pizzul«, devet sob je popolnoma porušeni; poškodovan je »Wienerheim«, Mavrova hiša, kavarna »Corso« je tudi zopet poškodovana. Dne 19. so streljali na grad, dne 20. je bila močno poškodovana hiša grofa Paceja. Na deželno umobolnico je zopet priletelo 14

Bivši rumunski minister v Parizu.

Milan. (Kor. ur.) »Corriere della Sera« poroča, da je došel 27. t. m. bivši rumunski finančni minister Marghiloman v Pariz. Marghiloman je izjavil, da Rumunija ne namerava zapustiti svoje nevtarnosti.

Rumunski kralj častni polkovnik dveh ruskih polkov.

Petrograd. Rusko vojaško poslanstvo petih visokih častnikov izroči rumunskemu kralju uniforme kot častnemu polkovniku dveh polkov.

Ruska meja še vedno zaprta.

Bukarešt, 28. decembra. Ruska meja ostane še vedno zaprta. Promet med Ungleni in Odeso še ni odprt. Že dva tedna sem je prekinjen brzozavni in pisemski promet med Rusijo in Rumunijo; samo za častniške brzozavke je izjema.

Rumunsko žito.

Galac, 28. decembra. S prevozom od Avstrije in Nemčije v Rumunijo nakupljenih 50.000 vagonov krušnega žita bodo pričeli tekom tega tedna na ladjah rečne in pomorske paroplovne družbe.

Rumunski list o bilanci štirispornazuma.

Bukarešt, 28. decembra. »Ziua« piše na uvednem mestu: Potek dogodkov je dosedaj zahteval od naših državljanov previdnost. Danes pa so celemu svetu jasni uspehi na Balkanu. Na Balkanu gospodujejo avstrijske, nemške, bolgarske in turške armade. Dardanelska akcija je žalostno končala. Zavezniki se stresejo v Solunu in francosko-angleški vpliv na vzhodu je težko trpel. To je bilanca štirispornazuma.

granat, paviljoni so poškodovani, dva človeka mrtva; ravnateljstvo se je odločilo, da treba umobolne kam spraviti iz Gorice. Dne 21. so streljali Italijani zopet na vojaško oskrbovališče ob ulici Sv. Klare, osem granat so vrgli zopet tja. Dne 22. so letele granate čez mesto.

Bog je rekel Lahu: Ne boš!

Dopisnik zagrebških »Novin« poroča iz Gorice dne 23. decembra 1915.:

Danes so Italijani zopet skušali prodreti na Kalvariji. Napadli so krog 11. ure. Preje je njihovo topništvo sve jutro bombardiralo naše jarke. Ni bilo mogoče zdržati ognja, topništvo je pobilo stražo in Italijani so prodrli v naše jarke. Za naše vojske pravi Božič, ker je to prilika, ko more Hrvat pokazati, kaj je in kako zna braniti svoje. Kadar on naskoči — morajo tudi vrati bežati pred njim, kaj pa še-le Italijani! Tako je bilo tudi danes. Naši so planili. Bilo je to krog 11. ure in pol popoldne. Slišal si samo enoglasni silni Ura! Šli so naprej — brez pušk. Vsak nosi po nekoliko bomb, pa udri po Italijanih. Desetorica je šla naprej na nekoliko korakov. Neki naš ranjenec mi pravi: »Jaz sam sem zmetel dva zaboja bomb nanje. Med Italijani je nastalo jadikovanje in tekanje. Nisi vedel, kam kateri beži. Šel sem deset korakov naprej. Vidim, kako leži mrtev njihov major. Poleg njega težko ranjen stotnik. Pa tudi drugih dosti mrtvih. Budala, ko da so pozabili kdo tukaj straži; da so eni in isti od začetka vojne. Ko iščejo, naj pa imajo! Bog je rekel že v začetku Italijanu: ne boš! — ker nas je po krivem napadel, pa mu je zamen vsaka muka. Med nami je vsak popolnoma prepričan, da ko bi ne bila z nami Bog in sveta Gospa, bi ne bilo mogoče zdržati tega silnega ognja. Toda On je z nami. On je rekel Italijanu: ne boš! Tako ranjenec.

Zares, človek mora občudovati izraz misli naših dalmatinskih Hrvatov. Eden mi pravi: »Kadar sem tu v jami, premišljam: Glej, par korakov pred teboj je Italijan. Naskakuje me; če bi bil to ljudožre, bi rekel, naj ti bo! Ali če bi mu bil kaj storil, tudi niti moja ptica se ni srečala z njegovo, pa vendar ...

Včeraj je zopet poslal trideset strelcev na zgradbo, v kateri so bili ranjenci in na kateri se vije zastava Rdečega križa. Zadelo je zgradbo pet strelcev. Danes so streljali s 30 cm kalibrom. Izstrelki so padli poleg zgradbe. Sploh ni dneva, da bi ne streljali na Gorico. Naslajajo se ob rušenju hiš.

Vidim truplo mrtvega italijanskega majorja, a poleg njega leži naš častnik. Pogledam malo bolje: naš vredni poročnik Marković. Zazebe me v srcu. To vam je bila duša mladeniča, miren kakor jagnje, med moštvom je užival nepopisno zauranje in ljubezen. V ognju — grčnejši nego ogenj sam, pri tem svobodno. Že nekolikokrat je bil doslej odlikovan s hrabrostno svetinjo. Danes je padel pri jurišu. Krogla ga je zadela v vratno žilo in iztekla mu je kri. Ostal je na mestu mrtve. Bil je pravi tovariš. Večni mu pokoj!

Iz dnevnih obstreljevanja Gorice.

Oba brata, gospoda R. in A. K., zobozdravnika v Gorici, sta ostala v mestu kljub močnemu obstreljevanju mesta, vršeč svoj poklic v korist vojakom,

deloma pa tudi za asistenco v tamošnjih bolnicah. Sedaj pošilja g. A. K. svojim staršem, ki se nahajajo kot begunci v Kleinkirchheimu, sledeče pismo, kateri ima motto: »Dober konec, vse dobro.«

»Šele sedaj imam toliko časa, da vam morem podrobneje pisati: pišem v postelji, kar je malo bolj težavno. Torej poslušajte! Bilo je 18. decembra, ko nas je zbudilo jutraj pred 5. uro močno grmenje in pokanje. Ker se je že od 11. namigavalo, da se bo mesto obstreljevalo, zato smo bili hitro na nogah. Vzrok tega peklenskega bobnenja nam je bil tudi takoj jasen. Sedaj je veljalo se rešiti kakor je pač bilo mogoče. Ali kako? Mogli smo zaupati le na božjo pomoč! — Vsi hišni prebivalci, tako tudi jaz, smo bežali v pritličje, v sobo pod našo veliko obednico. Tam smo čakali na konec obstreljevanja ali — na našo smrt. Pet ur in pol smo tako čakali v velikem strahu. Tla so se že tresla ko je ustrelil težek sovražni top. Okoli nas so padale sovražne granate in potresale hišo v njenih temeljih. Na sto topov vseh kalibrov je metalo svoje uničujoče strele proti našemu ubogemu, brezbrambnemu mestu! Bil je strašen peklenski trušč. Neprenehoma je trajalo žvižganje in sikanje, strelji so udarjali in podirajoči zidovi so se valili. Na vse strani so leteli po zraku drobci krogel, strešna opeka in kamenje. Kdor je bil na cesti, ta je ostal mrtev ali ranjen. Povsodi ruševine, podrtije in požari. To so bile ure strahu! Ko se je proti 11. uri končno polegel bes nesramnega sovražnika, sem mogel pogledati iz našega najgorajšnjega nadstropja na naše ubogo, kot žrtev padlo mesto. Solze so mi prišle na oči: povsodi ogenj, dim in podrtija. Naša hiša je ostala še nepoškodovana. Ko so topovi prenehali podirati mesto, se je pokazalo celo brodovje aeroplanov in sovražni letalci so nas obdelovali s pišcami in bombami. Zopet se je pričel strah! Žvižgaje so padale bombe in njihove eksplozije so pretresale mesto. Tudi pri tem uničevanju nam je ostala koža še cela. Okoli nas v sosednje hiše so padali težki strelji (15, 21, 28, celo 35 cm). Od 1. ure pa do 5. ure popoldne je bilo bolj mirno; le semtertja se je slišalo žvižganje in eksplodiranje sovražnih strelcev. — Za časa te pavze sem rešil še štirim našim hrabrim vojakom zobnih bolečin.

Po pol peti uri popoldne je prišel sovražnik zopet z obstreljevanjem, katero je pa čezdalje bolj rastlo.

Bilo je precej hladno; hotel sem se pogreti pri peči z Valerijo v veliki jedilnici. Se smo slišali dve močni eksploziji — nato trenutek mir — končno udarec. Zavpil sem glasno vsled bolečin; imel sem občutek, kakor da mi je odtrgana noga! — Cela soba je bila od prahu kakor zatemnela, v očeh in laseh je bilo polno prahu in ometa. — Z največjim naporom sem se odvrlel, podpiran od Valerije, iz sobe, poskakujoč na levi nogi, da zbežim v klet. Ko sem dospel v pritličje, sem se zgrudil, in Valerija me je odnesla v klet; nato pa je kljub nevarnosti, v sredi toče krogel, odhitela, da privede dr. W., kateri je bil tudi takoj z mojim bratom na licu mesta in mi dal prvo pomoč. K sreči ni bila zlomljena nobena kost, ampak je bila noga od kolena navzgor le premečkana; nisem pa mogel povedati zdravniku vzroka moje poškodbe. Nato se podasta tudi dr. W. in R. navzgor, da si ogledata sobo. Sedaj šele sem izvedel, v kaki nevarnosti da sem se nahajal. Neka sovražna 75 cm granata je prodrla streho nad operacijsko sobo, zid v drugem nadstropju, vrata, nato strop pri vratih, ki pelje v salon, udarila ob zid pri peči, kjer sva se midva nahajala, od tam odletela proti moji nogi in obležala, ne da bi razletela. Na ta način sva bila čudežno rešena. Ako bi granata eksplodirala, ne bi naju nič več našli. In vse to se je zgodilo v najbolj varni sobi, v najbolj varnem kotu! Kakor da bi me iskala granata!

Po preiskavi so napravili v kleti za me zasilno posteljo na dveh zabojih, kjer sem tudi prenočil. Dne 19. ob 3. uri popoldne so mi dali na razpolago avtomobil, da me prepelje na kolodvor, ker nisem imel vsled obstreljevanja mesta druge priložnosti, da bi se odpeljal. Br. Rajmund (usmiljeni brat) je bil tako ljubezniv in mi je preskrbel dve palici; kajti brez teh dveh ni šlo in odpotoval sem semkaj (E. na Štajerskem). Zunaj sv. Petra so nas vznemirjali sovražni letalci, vendar smo pa kljub temu srečno dospeli na kolodvor. . . . Moj položaj ni sedaj ravno pomilovanja vreden, vendar se udam v svojo usodo in se zahvalim Bogu, da ni še slabše. . .

× × ×

Proti Avstriji prijaznim letakom v Italiji.

Rim. (Kor. urad.) »Popolo d' Italia« poziva vlado, naj prepreči, da se ne dele

letaki, ki zastopajo stališče Avstrije nasproti Italiji.

16 milijonski primanjkljaj rimske jubilejske razstave.

Lugano. Laška vlada je predložila končno tudi obračun narodne jubilejske razstave l. 1911. v Rimu, ki izkazuje primanjkljaja 16.150.000 lir.

Goriški topovi.

Ledena burja brije čez brezupne ravnine. Oblaki se pretrgajo in med vstajajočimi gorami prično prodirati žarki zlate jutranje zarje. Skozi gole, šumeče gozdove vozi avtomobil. Male vasi ostanejo zadaj. Hišice z ploščatimi strehami, belih in rožno rdečih sten, okna svetlo modra. Na stenah se nahajajo slike Matere Božje z že obledelim zlatim nebeskim osvitom; med dvema stebroma zvonika se prosto zibljejo trije mali zvonovi in pošiljajo v svet svoj pozdrav, nakar jim odmev tisočkratno odgovarja. Živahno gibanje po vsej cesti. Bosenski tren z majhnimi konjiči, ki jih spremljajo žilave rjave postave z rdečim fesom na glavi; v diru jezdeči ulanci, kadeče se poljske kuhinje, v dvoriščih se zbirajo joči oddelki in poljski orožniki. Gozdne parcele so polne barak, zemnih koč, šotorov, vse skupaj velik vrveč tabor. Med tem pa drdajo tovorni avtomobili v dolgih vrstah, spodaj na velikem loku viadukta žvižgajo lokomotive in pošiljajo proti nebu belkast dim nepregledne vrste naloženih voz izpopolnjujejo to kaotično sliko. V ozadju se zlatordeče leskečajo gole skale, nad njimi pa snežni vrhovi gor.

Po cesti, izpeljani v serpentinah, se peljemo z visoke planote navzdol. Spodaj na gričku stoji okrogel, odsekan stolp krasnega starega gradu. Čez gorovje na obzorju že prodira zamolklo bobnenje in sliši se kakor bližajoči se potres; tam čez že grme topovi nad Gorico. V sosednji vasi se že skoraj ni bilo mogoče ganiti, spodaj pod železniškim mostom se gnete tren in stopajo boječe tuleče črede klavne goveje živine. Topovi, avtomobili in nato v dolgi kaci podobni črti batalion infanterije. Raztrgani, trudni ljudje. Njihove uniforme, njihove suknje in puške rdečerjave od posušene ilovice. Iz vrst se sliši pesem: »Nobene matere nimam več...«; to so možarski fantje; sedaj prihajajo iz blatnega, ognjenega pekla in pojo! Gledam za njimi, počasi koraka oddelek naprej. Ubogi mladeniči z ovitimi glavami, v zadržki noseč roke, se vlečejo pod težo tornistre počasi naprej. Še vedno udarja na moje uho pripev: »Nobene matere nimam več...«

V dolgi vrsti slede tovrne živali. Oddelki starih pušk; čezdalje bolj razločno se sliši grmenje topov. Neopretnost grmi in bobni v gorah. Za zadnjim hribom se vzdiguje dim, to je že Gorica. Ob strani na jasnem nebu se pokažejo beli oblaki, deset, dvajset in še več. Počasi se razkrope, med njimi se lesketa sovražni zrakoplov sredi šrapnelkega ognja. Od gora pa grmi; beli oblaki postajajo čezdalje gostejši. Končno izgine zrakoplov, izginejo beli oblaki, nebo je zopet temnomodro, prazno.

Še en ovinek in med posameznimi drevesi, cipresami in grmovjem se pokaže Gorica. Visoko gori, nad mestom je zgradba gradu, na desno od tu mogočna bela stavba bolnice, streha stolpa je pa kljub ženevski zastavi razstreljena. Med hišami se ravno sedaj vzdiguje velikanski rjavosiv steber dima: udarila je težka laška granata. Sedaj se že nahajamo v sredi, na desno in levo poka in grmi. Zrak se trese, tule nje in sikanje nam naznanja let gibajoče se sile. Hitro se obrača naš avtomobil po ulicah. Ne vidi se čisto nobenih ljudi, semtertja kakaga starega moža, ali pa ženo z razkuštranimi lasmi, ki hiti z vso naglico ob hišnih zidovih. Iz marsikaterih vežnih vrat gledajo previdno zvedave otročje oči. Otroci se še najmanj boje tega strašnega položaja, živijo dan za dnevom na cesti in ako opazijo kak vojaški avtomobil, tedaj vpijejo za njim »evviva! evviva!«

Hiše nosijo sledi silno težke smrtnosti. Tu se nahajajo ruševine do temelja sesute hiše, tam stoji še stene, granata je odtrgala le streho, v notranjosti se je vse zrušilo v klet, le štiri gole stene štrle proti nebu. Iz okenskih odprtih zija praznina, o oknih ni nobenega sledu. Tu je hiša, kateri je granata čisto gladko odtrgala 3 balkone. Napol iztrgani, zviti železni zastori, zvit omrežja oken, od dima začrnele vrzeli v zidovju, nad renesančnimi vrati je zapustil šrapnel stotere sledi. Premetani so stebri, uničeno figurarno okrasje. Lik vodnjak visoka duplina nam zija nasproti, stolp cerkve sv. Ignacija je uničila 37 cm granta. Okrajno glavarstvo: kup kamenja, opeke in zidu. Hitro moramo zapustiti avtomobil, poltisnejo nas na neko dvorišče. Vse se tresel! Neopretnost padajo kroglice. Hitimo čez trg Franca Josipa. Lepe vile s svojimi lepimi vhodi, s svojimi lepimi stebri se krasno blišče v solnčni svetlobi, a tudi tu slika uničenja. Postranske ulice te vodijo naravnost v Podgoro. Pohitim nekaj korakov naprej, vedno plaže se ob zidu do robu neke višine, da se tam skrijem v

grm in opazujem z daljnogledom goro strahu, na katero toliko ognjenih žrel sipa železo, zaradi katere je bilo prelito toliko krvi. Naša kritja dobro razločujemo. Raztezajo se na rjavem, zakrivljenem hrbtu gore; trdne zgradbe v obliki teras. Oblaki šrapnelov nad njimi hitro slede drug drugemu, Lahi ne varčujejo s strelivom. Mogočno gromenje topov spremlja prasketanje pušk. Lahi stojijo onstran gorskega hriba. Posreči se jim, da pridejo na vrh in takrat žvižgajo v teh ulicah kroglice pehote, njih sledove nam kažejo prestreljena stekla in hrastove duri. Ampak naše strašno težko topništvo jih je zaprlo na Podgori, čez ne more noben sovražnik. Topovi grome za menoj, a pod menoj jim odgovarjajo gromu podobne salve Lahov. Granate, ki se v zraku srečavajo, divje tulijo. Po Kodeljevi cesti se plazim nazaj. Ljudje se zbirajo v vežah in gledajo kvišku: dvojke laških letal kroži visoko v zraku, čez nekaj minut ju spremlja nešteto šrapnelskih oblakov. Star, sivolas mož, ognjen v velik karbonski plašč, kaže s palico kvišku:

»Danes je to že peto letalo; metal je že tudi bombe. Kadar je tako lepo vreme, vedno in vedno zopet prihajajo, večkrat jih je kar no deset skupaj. Laški topovi navadno potem hudo streljajo. Dopoldne sicer večinoma ne, takrat jim namreč sije solnce v oči; takrat vlada pravi peklenski hrušč. Naše mesto so tudi včeraj obstreljevali 6 ur. Strašno je, kadar prihajajo velike granate, dasi smo se nanje privadili; a tudi v kletih se trese, kadar prihajajo.«

Ko starec še pripoveduje, pride še nekaj starih, revnoblečenih mož, nekaj razkuštranih starih žena in nekaj zija. Zunaj zagromi salva.

»Ponoči je še strašnejše,« godrnja starec. »Popolnoma temno je, strahu je zato več, posebno takrat, kadar se dvigajo kvišku ognjeni stebri in zagrinjajo ceste v krvavo rdečico. Tam onstran Podgore sledi vsakemu granatnemu strelu rdeč odsev, neštete kroglice iz pušk brenče po cestah. Povsod se ruši in ropota, od časa do časa zadone tudi zvoki rogov, kar naznanja tam gori krvav boj moža z možem. Posameznim oddelkom laških lovcev se je že posrečilo, da so priplezali na vrh robu, a bodi jim Bog milostljiv, strašno streljanje jih je obljelo, ne tako kakor sedaj, marveč tako kakor da stoji sto topov skupaj. V kletih se nam zdi, da je potres, predzniki lovci pa so zginitili z zemeljskih tal. In zopet je pokričalo strašno polje mrličev podgorski grič.«

Nad nami tuli v zraku. Ostre salve avstrijskih topov odgovarjajo. Neka žena prekine starca:

»Krogla je nedavno raztrgala tudi našo revno Marino sinu Albertu je odtrgala nogi. Grdo je bilo videti, vse stene so bile poškropljene s krvjo.«

»Zakaj pa ne greste od tod, ko je mesto postalo pravo peklo,« jih vprašam.

Ljudje skomolcejuje. Eni ne razumejo, kaj pravim, drugi poslušajo razjašnjavati: »Kam naj gremo? Revni smo. Saj nas je le malo ostalo. Končno, človek tudi ne zapusti rad svojega gnezda. Saj smo se že navadili in v kletih se nam nič ne zgodi.«

»Ali je res, da so Lahi obstreljevali tudi našo bolnišnico?«

»Da! To je gola resnica. Večkrat so streljali nanjo. Uboge ranjence so morali vlačiti vun, več jih je šepalo, kakor so mogli. Krogla za kroglo je zadela v bolnišnico, rušile so se stene; videli smo, kako so hiteli iz bolnišnice bolniki, ki jih je tresla mrzliva in krvavi sferžniki; iz bolnice so se čuli kliči na pomoč, tožbe in kletve. Strašno je bilo!«

Peklenski trušč na cestah je vedno hujši. Moje živce pretresa mrzlica. Tresem se v strašnem hrušču streljanja, tu pa stoji stari ljudje, otroci in žene s bledimi obrazi: vsemu so se že privadili. Naš avtomobil hiti iz mesta, ko pretresa gromenje topov zemljo. Mudi se nam. Ceste so vse razstreljene, Lahi nas vidijo in na avtomobile najraje streljajo. Iz morja razvalin hitimo proti gori Sv. Mihaela, obdaja nas tanski boj tisočeri in tisočeri. Daleč zunaj med gorami smo že, in še vedno čujemo strašno grmenje in tuljenje goriških topov.

Na polju usmiljenja.

Piše vojni kurat Haličský.

Polagoma korak za korakom nam urejajo bolnice. Ko smo bili meseca velikega srpana semkaj prišli, nam je bilo rečeno, da bo najkasneje v dveh mesecih vse gotovo; ali od tedaj je že dosti vode oteklo, in vendar še danes pogrešamo marsikaj, kar bi bilo že jako potrebno. Prav prijetno je, da imamo po vseh sobah peči, ki širijo toploto okoli sebe. Če vstopimo v oddelek, kjer so ranjenci, kateri že lahko hodijo ali se kretno ob berglah, vidimo jih zbrane okoli peči. Pripovedujejo si, kar je kdo doživel, videl, kje in kdaj se je s tem ali onim prijateljem srečal. Tu se ljudje dogovorijo in najdejo skrite sorodniške in prijateljske vezi, ki so v teku let ali vsled razdalje prišle v pozabljenost.

Pripovedujejo si, kako se tu ali tam živi, kakšni zasluzki so bili pred vojsko, kakšna obrt cvete v tem ali onem kraju, kakšni obrtniki bi tam lahko živeli, kakšni ljudje in delavci bi v onih krajih uspevali. Ljudje iz drugih krajev naše države gledajo, kako se druge živijo, kako se gospodari, kakšni pridelki se lahko in dobro spečavajo, kako se plačujejo, kakšno ceno imajo stavbišča, kako se plačujejo živila v eni ali drugi deželi.

Tu pri peči v vojni bolnici se shajajo ljudje, ki so prišli iz daljnih krajev, poslušni povelju svojega starega vladarja, ki je kakor najvišji vojni poglavar pozval svoje junake pod orožje. Nekateri izmed njih so se pripeljali preko širnega morja, drugi zopet iz daljnih dežel, kjer so si služili svoj vsakdanji kruh. Tako so od vseh strani prihitali verni sinovi na pomoč ogroženi očetinji. Koliko težav in ovir so morali premagati, predno so prispeli v domačo deželo! Ali trdna volja je vse premagala, zakaj vladarjev ukaz jim je bil svet. Zavest, da se morajo postaviti pod vihrajoče prapore, je bila tako silna, da so igranje premagali vse zapreke, katere jim je sovražnik na pot postavil. Govoril sem z ljudmi, ki so delali na Angleškem, na Ruskem, v Ameriki. Prispeli so v svojo avstrijsko domovino, dasi je že tedaj divjal bojni vihar. Mnogi je pustil tam žalostno ženo, drobnost deco in posestvo. Zdaj ne vedo, kaj se je s svojci zgodilo, ali so še med živimi ali ne, ali ne trpe morda pomanjkanja, ali so nemara prišli že ob vse imetje. Celi romani bi se dali napisati, kar si tu pripovedujejo.

Večkrat si pripovedujejo ljudje raznih narodnosti, a se dogovorijo. V teku vojske so se drugi od drugega jezika priučili. V oddelkih barak št. 10 in 12 pa ni videti ni enega vojaka pri topli peči. Tu so samo težko ranjeni, in mnogi izmed njih ne bo nikdar več videl domače vasi.

Koliko morajo prenesti in pretrpeti naši vrli vojaki, zakaj rane so strašne, smrtonosne. V teh dveh barakah mora biti kurat stalen gost. V sledih sobi leži po sto ranjencev. Bolestne vzdihne in stoke slišimo tu dan na dan. Nekateri so že tako otopeli, da ne reagirajo niti v največji bolesti. Jako dosti jih je, ki molijo vsak dan iz molitvenika ali rožni venec.

Minuli mesec so se nam strnili na en dan trije pogrebi. In pa še ta nenavaden slučaj! Pokopali smo vojaka rimsko katoliške, pravoslavne in protestantske vere. Blagoslovljen je se je vršilo v kapeli, na kar se je pričel premikati izprevod. Korakali smo trije kurati, kurat kraj kurata. Jaz v kleriškem roketu s štolo črne barve, pravoslavni kurat je imel modrobojno štolo, ki je jako široka in od prsi do konca sešita. In na posled protestantski kurat, ki je bil brzojavno pozvan, je imel talar in čezeni plašč črne barve s tremi zlatimi paski.

Malokdaj se pripeti podoben slučaj, da bi se tri razna veroizpovedanja sesla v eni uri.

Pokopali smo tam drugega za drugim in zdaj mirno leže v večnem snu. Bili so: Leopold Weiser, rodem z Dunaja, ki je bil ranjen na desnem ledju. Zadelo ga je kamenje, katero je razpršila granata. Tega, ki je bil katoličan, sem pokopal jaz sam. Drugi mrtvec je bil devetnajstletni mladenič Jurij Braila, rodem z Ogrskega. Bil je pravoslavne veroizpovedanja. Umril je za rano v plečih. Tretji je bil protestantskega veroizpovedanja. Imenoval se je Andrej Halupka. Rojen je bil pred 20 leti v vasi Bačci na Ogrskem. Dolgo se je boril s smrtjo, ali naposled je pustil dušo. Imel je prestreljeno glavo. Zadel ga

je šrapnel, rana v možganih se mu je prisadila. Te dni je prišel k njemu njegov oče, ki je baje precej premožen kmet. Hotel je za vsako ceno odvesti s seboj truplo svojega sina in ga položiti k večnemu počitku na vaškem pokopališču, kjer imajo svojo družinsko rakev. Z njim je prišlo mlado lepo dekle v narodni noši, v širokem, kratkem krilu. Imela je vse objokane oči, bila je nevesta umrlega vojaka Andreja. Prišla sta na pokopališče in molila na junakovem grobu, ki je svoje mlado življenje položil domovini na oltar. Tudi šopek cvetlic sta mu položila na grob in ga rosila s solzami. Deklica se je še dolgo ozirala na pokopališče, iskaje z očmi mesto, kjer preprosti krišček govori, da tu leži v hladnem grobu Slovak, daleč od svojega rodnega sela.

Vzela je pest prsti z groba svojega zaročenca, da jo bo hranila kakor drag spomin z njegovega groba.

Vsak dan hodim po opravkih na naše vojaško pokopališče. In ne zabim vsaj s pogledom pozdraviti grobove naših junakov, ki tu počivajo. Na obelisku, ki stoji sredi sedaj povečanega pokopališča, vsekava kamnosek imena junakov, ki tam počivajo. Grob pri grobu in v vsakem vojak. Zdi se mi, kakor bi videl pred seboj celo stotnijo naših junakov ležečih v vrstah in pričakujočih napada izdajalskih bivših zaveznikov. Ali te vrste se ne zganejo, zakaj svojo dolžnost so že dovršili oni, ki počivajo v grobu.

To so naši junaki. Njih imena se ne bodo pozabila, o njih se bo govorilo zlasti tisti dan, ko nam naša zmagovalna armada doseže zaželeni mir in bodo prapori naših čet zmagovito zavihrali nad našimi glavami. Molitev cele cerkve bo vzplavala proti nebu za vse one, ki so izvršujoč svojo dolžnost, žrtvovali kri in življenje za cesarja in svojo domovino.

Dal jim Bog večni mir in pokoj!

Krvav napad Italijanov na Slovence v Ameriki.

Osem Slovencev žrtev italijanskega napada.

Iz Amerike prihaja poročilo o nečutenem napadu posurovelih Italijanov na mirne Slovence. Poročilo se glasi:

»Delagua, Colo. — Pred kratkim je prišlo med tukajšnjimi Slovenci in Italijani zaradi vojne do prepria. Italijani so mirno odšli, kmalu zatem so se pa vrnili, oboroženi z revolverji in nožmi. Slovence so napadli tako nepričakovano, da se ni mogel nobeden umakniti oziroma braniti. Osem Slovencev je postalo žrtev tega podivjane italijanske bande. Emil Tomšič, doma iz Bača, je bil na mestu mrtve; Tony Šajn, doma iz Knežaka na Notranjskem, je bil težko ranjen; Jakob Žele, Jakob Tomšič, Frank Staver, Grga Pavlovič, John Fatur in Anton Knafelc, vsi doma iz Bača, so bili pa deloma težko, deloma lahko ranjeni. Emil Tomšič je bil star šele 19 let in je bil zaradi svojega mirnega značaja povsod priljubljen. Ker ni bil zaradi slabih delavskih razmer pri nobenem društvu, so mu rojaki na svoje stroške priredili krasen pogreb. Dne 20. oktobra smo ga spremili k večnemu počitku. Sedem Italijanov so takoj zaprli, Slovence pa nobenega, ker ni bil nobeden nič kriv. Upati je, da bodo ranjenci kmalu okrevali.«

Velika je žalost v družini Tomšičevi, kajti Emil je bil edini sin, ki zapušča svoje žalujoče starše v Baču ter edino sestro v Trstu.

Iskreno je naše sožalje tej rodbini, kakor tudi vsem, ki so prizadeti ob tem zavratnem italijanskem napadu, nedolžno prelita kri pa bo maščevana!

Odbiti ruski napadi ob besarabski fronti. — Rusi napadli v 16 zaporednih gostih vrstah.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. decembra. Uradno se razglasa:

Na besarabski fronti in ob Dnjestrju severovzhodno od Zalesczykov so bili včeraj ponovni napadi močnih ruskih sil krvavo odbiti. Posebne napore je naperil sovražnik proti odseku med Prutom in gozdnim pasom severno od Toporuca. Po artiljerijski pripravi, ki je trajala celo dopoldne in je mestoma narasla do bobnečega ognja težkih kalibrov, je sledilo v prvih popoldanskih urah pet pehotnih napadov, ki so bili odbiti. Tem sledeč napad množic, v 15 do 16 gostih zaporednih vrstah, se je zlomil v topniškem ognju z najtežjimi izgubami. Enaka usoda je doletela sovražne napade severno od Dnjestra.

Naše izgube so neznatne. Ponoči je vladal mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. decembra. Veliki glavni stan:

Ob Berezini kakor tudi severovzhodno od Čartorijska in pri Berestianiju so bili ruski poizvedovalni oddelki odbiti.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Ob jugovzhodni gališki in besarabski meji so se v pondeljek vršili ljuti boji. Več sovražnih divizij je med Prutom in prostoro severovzhodno od Zalesčikov prešlo

k napadu, pa so bile krvavo odbite. Ruski napad ni prišel nepričakovano. Že pred 14 dnevi je odposlal tamošnji ruski poveljnik manjše in pozneje močnejše oddelke proti našim črtam. Temu je sledil topovski ogenj. Naše čete so bile vedno na straži in z več polki v najbolj sprednji črti podvzeti napadi sovražnika so se izjalovili, predno so dosegli naše ovire. Sovražni napadi skoro gotovo nimajo namena, da bi prodrli, marveč se zdi, da hočejo Rusi pridobiti posamezne taktično ugodne postojanke. Mogoče je pa tudi, da so ti napadi le demonstrativnega značaja. Da se je napadlo ravno ob besarabski meji, so gotovo na to vplivali tudi politični razlogi.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 25. decembra ob 10. zvečer: Zapadna fronta: Šest vrst severno-vzhodno od Bučaja smo odbili sovražnikov poizkus, da bi se polastil naših naprej postojanih strelskih jarkov. V okolici Rancche je nekaj razkropljenih naših strelcev z drznim činom vzelo sovražno utrdbo, pri čemer so ujeli 21 sovražnikov. Ogorčeni poizkusi nasprotnika, da bi se zopet polastil utrdbe, so ostali brezuspešni.

Petrograd, 26. decembra. Južnovzhodno od Čatoriska smo vrgli nazaj nemško stražo in uspešno od strani napadli rezervo, ki so ji hitele na pomoč. Pri Bogačevki (6 km severno od Muravice ob Ikvi) smo prestregli del sovražnih patrulj. Severno od Bučaja je udril eden naših oddelkov presenetljivo v vas Petlikovce, kjer se je nahajala avstrijska straža. V bližnjem boju je bil del Avstrijcev ubit, drugi so zbežali.

BOJI OB BESARABSKI BOJNI ČRTI.

Črnovice, 28. decembra. Na bojni črti Bojan—Okna je sovražnik obupno poizkušal prodreti naše črte. Na obeh straneh se bijejo dalje ljuti topničarski boji. Rusi večkrat naskakujejo, a jih vselej s težkimi izgubami vržejo. Ruski oddelki, sestavljeni iz več stotnic, je vdrl pri Okni v naše prednje postojanke, a so ga popolnoma uničili. Boji so tako ljuti, da na tem bojišču takih še ni bilo.

Z VZHODNOGALIŠKEGA BOJIŠČA.

Krakov. »Gazeta Wieczorna« objavlja naslednji opis potovanja nekega poljskega državnega poslanca po vzhodni Galiciji: Po svojem prihodu v Zloczow sem se z vozom odpeljal v mesto Zborow in Jezierna, pri čemer sem imel priliko ogledati si celo tamošnje bojišče. Tla so na vse strani preprežena s strelskimi jarki, ki so polni konzervnih škafeljev. Povsodi je videti jate krogarjev in zdvijanih psov, ki glodajo kosti poginulih živali. Kmečke domove so bili Rusi ob svojem odhodu vse požgali, vendar pa gradnja novih vasi hitro napreduje. Povsodi so na delu civilni inženirji, da s pomočjo vojaštva, ki vse mogoče stori, da dela olajša in pospeši, postavijo nove, zdravejše domove in vasi. Slabše so pa tu razmere glede obdelave polja, ker so iz vojaških ozirov veljale gotove omejitve. Splošno pa ta izpad ne pride posebno v poštev, ker je drugje obilo nadomeščen. Mesto Zloczow je po vojnih dogodkih le prav malo trpelo, ker so Rusi ob svojem odhodu zažgali le vojašnico in nekaj hiš krog kolodvora. Županske posle opravlja namesto župana, ki so ga odvedli Rusi kot talca, podžupan dr. Kobackowski. Zdravstvene razmere so bile do zadnjega časa zadovoljive, ob dohodu številnih beguncev iz Volinje so se pa zadnji čas nekoliko poslabšale. Razen župana so Rusi odvedli profesorja Guerkerja, sodnega predsednika Zybowskega, predsednika židovske občine dr. Golda, dalje dr. Bendo, dr. Katza in dr. Stanovanja onih prebivalcev, ki so pobegnili pred Rusi, so bila oplenjena. Vsled dohoda volinskih beguncev je število prebivalstva narastlo, toda med begunci vlada velika beda. — Tudi v Zborowu ruska opustošenja niso prevelika, nasprotno so pa Rusi na poti iz Zloczowa v Zborow vse uničili. Vse domove in vasi so požgali. Rusi so tudi iz Zborowa in Jezierna odvedli v Rusijo vse najuglednejše občane. Drugače so videti ti kraji kakor nepregledno pokopališče. Kamor pogledaš — grob pri grobu, večinoma ruski. O kakem kmetijskem obratu v tem prostoru seveda še ne more biti nobenega govora in tudi trgovina popolnoma počiva. Bojna fronta je tu pač še preblizu.

VPOKLICI NA RUSKEM.

Kodanj, 28. decembra. Carjev ukaz odreja, da se kar najhitreje izpelje vpoklic letnika 1918. Prebiranje se vrše začetkom januarja.

GENERAL RUSKI ODSTOPIL TUDI IZ VOJNEGA IN IZ DRŽAVNEGA SVETA.

Berlin. »Tägliche Rundschau« poroča iz Baselnja: Iz Petrograda se brzojavlja: General Ruski je zaradi svojega slabega zdravlja odstopil iz vojnega in iz državnega sveta.

POLIVANOV RUSKI VRHOVNI POVELJNIK?

Stockholm. Iz Petrograda: Za vrhovnega poveljnika vsem ruskim armadam na ruski zahodni bojni črti bo najbrže imenovan »kratkem ruski vojni minister Polivanov. Car ostane le formalno vrhovni vojni gospod.

RUSKA DUMA.

Kodanj, 28. decembra. Ruska duma se bo šela šele 22. januarja starega koledarja in bo rešila samo proračun. Predsednik dume Rodzianko je sklical za prihodnje dni tajno sejo seniorov. Notranji minister je vsem zvezam ruskih mest in zvezi zvezte prepovedal pečati se v bodoče s preskrbo beguncev. Prepoved se utemeljuje s tem, da ti begunci na državne stroške lenarijo. Vlada je istočasno odredila, da se prične prevoz beguncev v Sibirijo.

ZAČASNA UPRAVA RUSKE POLJSKE.

Uradno se je razglasil uspeh pogajanj med nami in Berlinom v zadevi zastopstva naših koristi v Varšavi odnosno na Rusko Poljskem. Naše vrhovno poveljstvo dobi v Varšavi zastopnika, ki bo posredoval med nemškimi in avstrijskimi najvišjimi vojaškimi mesti. Ta funkcija je poverjena polkovniku generalnega štaba Jožefu vitezu Pačču. Za delegata zunanjega ministrstva za posredovanje med našo in nemško vlado je določen naš generalni konzul dr. Leopold Andrian. Dogovori urejajo nadalje vprašanja o vrednosti denarja, najvažnejše zadeve notranje uprave, poštni promet z monarhijo in obmejno vprašanje. Južna meja stare gubernije Siedlce tvori mejo obojestranskih uprav nih okolišev med Vislo in Bugom. Vsi ti dogovori pa ne bodo uplivali ob sklepanju miru.

RUSKO ČASOPISJE PROTI UKRAJINSKEMU NADŠKOFU GROFU SZEPTYCKEMU.

Lvov, 27. decembra. »Kuryer Lwow-ski« posnema iz »Novega Vremena«, da dolži rusko časopisje lvovskega nadškofa grofa Szeptyckega, ki je ondi interniran v Kursku, da razširja od ondi po svojih prijateljih in duhovnikih, ki ga obiskujejo, propagando svojih tendenc med ukrajinskimi duhovniki v ozemlju ob Volgi in v Sibiriji. Časopisje na vso moč hujska proti nadškofu, da bi mu vlada odvzela dovoljene svoboščine.

DAVEK NA GLEDALIŠČNE VSTOPNICE NA RUSKEM.

Stockholm. Kakor se poroča iz Petrograda, se je uvedel davek na gledališčne vstopnice. Davek znaša 50 kopejk za vsako vstopnico, vsled česar je prenehalo delovati že mnogo gledališč.

OB RUSKEM VPADU V VZHODNO PRUSIJO

je bilo uničenih (Berliner Tageblatt) 135 tisoč konj, 250.000 goved, 200.000 prešičev, 50.000 ovac, 16.000 koz, 600.000 kokoši in 50.000 gosi.

OSEBNI PROMET MED RUSIJO IN RUMUNIJO

je, kakor poroča »Az Est«, zopet ustavljen, ker prevažajo Rusi vojake.

RUSI O OPERACIJAH NA ČRNEM MORJU.

Petrograd, 28. decembra. (K. u.) Petrogradska brzojavna agencija: Merodajna mesta objavljajo o zadnjih operacijah naših torpedovk ob bolgarski meji. Torpedovke v dotičnem ozemlju so zadele na dve sovražni jadrnici, ki so jih potopile. Poleg tega so obstreljevale tudi bolgarske obrežne straže. Več sovražnih čolnov je napadlo torpednega rušilca Grumky, ki se je pa spretno izognil dvema nanj izstreljenima torpedoma, in ki je s streljanjem iz topov odbil napad. Povod je, da sklepamo, da se je potopil nek sovražni podmorski čoln. C. kr. korespondenčni urad pristavlja: Z merodajne strani smo obveščeni, da podmorski čoln ni potopljen in tudi ni poškodovan.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. decembra. Veliki glavni stan:

Po ognju nekega sovražnega monitorja so bili ubiti v kopališču Westende trije prebivalci, med njimi dve ženi. Na bojni črti so se razvili za nekaj časa živahni topniški boji, boji z ročnimi granatami in minami. Na Hirssteinu se je izvršil danes zgodaj zjutraj francoski sunek; pobliznjih poročil še ni. Živahen železniški promet na kolodvoru Soissons obstreljuje naše topništvo. Francozi so pred kratkim v neposredni bližini kolodvora ležecho bolnico, kakor se zdi, v varstvo kolodvora oskrbeli z zastavami Rdečega križa. Slučajni zadetki v bolnico niso izključeni vsled njene bližine kolodvora.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 24. decembra popoldne: Zadnjemu vojnemu poročilu ni ničesar dodati.

— Zvečer: Artiljerijski boji so bili posebno živahni v Belgiji. Nemško infanterijo, ki je popravljala svoje jarke in dohodne jarke v okolici Lombardyde, je naš ogenj razkropil. Med Somme in Oise so naše baterije uničile nemška okopna dela zapadno od Lassigny, v okolici Rolanda pa resno poškodovale. Na južnem bregu Aisne pri griču 108 in jugovzhodno od Berry-a-Baca smo istočasno užgali dve mini in zasuli nemška dela. Po ljutem obstreljevanju je sovražnik v Vogezihi na Hartmannswellerkopfu podvzel napad na celo fronto naših zavzetih postojank med kopo Hartmannswellerkopfa in Wattweilerja. Bil je popolnoma odbit.

Pariz, 25. decembra popoldne: Ponoči se ni pripetilo nič bistvenega. — Zvečer: V Belgiji je bilo delovanje artiljerije v okolici Lombardyde na obeh straneh trajno živahno. V Artoisu so naše baterije uspešno obstreljevale nemške utrdbe južno od Angresa in v okolici Arrasa. V Champagni smo razpršili sovražni transport na poti iz Tahure v Somme-Py. V Vogezihi precej živahen artiljerijski boj. Sovražnik je brez uspeha obstreljeval naše postojanke na hirssteinski fronti in na severnem pobočju Hartmannswellerkopfa.

Pariz, 26. decembra popoldne: Noč je na celi fronti mirno potekla. — Večerno poročilo: V Artoisu velika delavnost naše artiljerije južno od Bailleula in v okolici Blaireville-a južno od Arrasa. V Champagni v okolici navarinske pristave nekaj srečnih strelcev na sovražne delavske oddelke. V Woëvre je naš artiljerijski ogenj pogнал v zrak sovražno municijsko skladišče severovzhodno od Requeville-a. V Vogezihi je ena naših baterij obstreljevala municijski vlak, ki je stal na kolodvoru Hachinette jugovzhodno od Bonhomme-a. Naši opazovalci so ugotovili močno eksplozijo.

Belgijsko poročilo.

24. decembra. Slabo vreme je tekom zadnje noči preprečilo vsako delovanje na naši fronti. Današnji dan je bil razmeroma miren.

25. decembra. Zadnja noč in današnje dopoldne sta mirno potekla. Popoldne je kazal sovražnik nekaj delavnosti pred srednjim delom fronte. Njegove baterije je naša artiljerija kmalu prisilila k molku, nato pa obrnila svoj razdiralni ogenj proti nemškemu delom pri Vicogne in proti važni utrdbi severno od Dixmuida.

26. decembra. Na Yserski fronti danes na obeh straneh le slabo delovanje. Naša artiljerija je odgovarjala nekaterim nemškim baterijam, ki so bile otvorile ogenj na Lampernisse, Oudecapelle in na naše postojanke prve črte v odseku Dixmuiden.

Trajen artiljerijski ogenj pri Ypernu.

Agence Havas poroča iz angleškega glavnega stana, da je artiljerijsko delovanje krog Yperna dne 24. decembra na obeh straneh trajalo dalje.

Indijske čete odposlane iz Francije.

London. (Kor. ur.) Reuter poroča, da so odstranili indijske čete iz Francije. Uradno so poročali, da je izročil waleški princ indijskim zborom, predno so odhajali iz Francije, kraljevo brzojavko, s katero se toplo zahvaljuje Indijcem na njih uslugah ob priliki, ko jih potrebujejo na drugem bojišču.

Indijski podkralj poklican v London.

Kristijanija, 28. decembra. »Morgenbladet« poroča iz Londona: Indijski podkralj je v posebnem poslanstvu pozvan v London.

Angleško novačenje ne zadostuje za zmago.

Rotterdam, 28. decembra. V nekem govoru v Glasgou je izjavil Lloyd George, da so uspehi novačenja lorda Derbyja sicer zelo uvaževanja vredni, ne zadoščajo pa za zmago.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 28. decembra. (Kor. urad.) »Agence telegraphique Milli«: (Uradno.)

Dardanelska bojna črta. Naši topovi so poškodovali neko treh sovražnih letal, ki so letala nad Ariburnom. Padlo je v morje. Razvaline letala sta vlekli dve ladji proti Imbrosu.

Pri Seddibahru se nadaljuje boj kakor navadno z ognjenim orožjem vseh vrst, dalje z bombami in z zračnimi torpedi. Neka oklopna vrsta »Agamemnon« je obstreljevala v varstvu dveh križark nekaj časa s presledki naše postojanke. Naše topničarstvo je odgovarjalo in je zadelo po enkrat oklopnico in eno križarko. Nek monitor je izstrelil 27. t. m. za otokom Merkeb 80 granat na anatolsko stran ožine. Naši topovi na anatolski strani ožine so ob raznih časih streljali na izkravaljšča pri Tekeburnu in Seddibahru, zabranjevali in vzemirjali so prevažanje sovražnih čet, potopili so neko šalupo in Tekeburno in so z dvema streloma porušili neko veliko lopo. Neko naše povodno letalo je vrglo ponoči uspešno štiri bombe na nek tabor šotorjev. Sicer nič novega.

Turčija pripravljena.

Stockholm. (K. u.) Iz Petrograda se poroča, da se lahko zdaj smatrajo turške priprave kot končane. Turčija je do zdaj postavila na bojišče sedem armad, ki jim poveljujejo Goltz paša, Liman pl. Sanders, Vekhib paša in Džemal paša; imena poveljnikov 6. in 7. armade še niso znana. Turki hočejo pred vsem oprostiti Dardanelle, kar sta že pričeli 2. in 5. armada, ki jima poveljujeta Vekhib paša in pl. Sanders, dalje nameravajo napad na Sueški prekop. V Mezopotamiji je porazila Angleže 7. armada, ki se ji je pridružil tudi Goltz paša, a pravi poveljniki niso znani.

Boji Angležev z Arabci ob egipčanski meji.

London. (Kor. ur.) Vojni urad obvešča glede na turško vojno poročilo s 27. decembra, da med 14. in 24. decembrom ni bilo nobenega boja med angleškimi četami in Arabci na egipčanski zahodni bojni črti. Na glavno arabsko silo so zadeli 25. decembra približno 8 milj od Merse in od Matruha, Arabce so napadli in jih razkropili. Izgube angleških čet niso bile velike.

Upor proti novemu kitajskemu cesarju.

Peking, 29. decembra. (Kor. ur.) Vojaski guverner province Jün-nan je izdal razglas, s katerim proglašja neodvisnost Jün-nana. Izvajajo: Juanšikaj je prelomil prisego kot predsednik in ni sledil opominom, naj zopet obnovi republiko. S severa se pošiljajo vojaška ojačenja na jug.

× × ×

Jün-nan pripada štirim južnim provincam kitajske države, ki so: Kwang-tung, Kwang-si, Jün-nan, Kwei-tschou. Če so povzročili novo državljansko vojsko Japonci, se mora kmalu izvedeti. Novo Juanšikajevo cesarstvo jim pač ni ugajalo, ker bi ne videli radi, da bi Juanšikaj Kitajsko okrepil.

Božična noč v begunskem taborišču.

(Piše Ciril Strahota.)

Življenje je trpko. Zlasti begunsko življenje ne nudi prijetnosti; a vendar tudi med barakami in barakami je razlika, in tudi življenje v begunskih taboriščih je različno. — Mi, ki imamo že dolgo pot begunskega življenja za sabo in smo na tej poti že marsikaj skusili, moramo reči, da nam na naši novi postojanki v Bruku ni tako slabo, kakor bi nas kdo pomiloval, zlasti če pomislimo, da vojska je vojska, in da v vojskem času nobeden nima vsega. Prebili smo bridkeje in trpkeje dneve. Vsa čast gre predstojniku taborišča, dr. Otonu Jerolimek-u, ki si res prizadeva, da bi našim beguncem kolikor mogoče polajšal njih stališče.

Taborišče v Bruku se veča in širi, število beguncev se čedalje bolj množi, zdaj nas je tukaj Slovencev okoli 3500. Zastopani so kraji Podgora, Pevma, St. Frjan, Gorica, Deskle, Kanal, Volče, Tolmin, Bovec, Vrh, Gabrije, Opatjeselo, Doberdob, Sela, posamezne družine iz nekaterih bris-kih, kraških in drugih krajev.

Barake so precej družinsko in udobno napravljene, udobnejše kakor v drugih taboriščih. Pred nami so bili tukaj nastanjeni judovski begunci iz Galicije, za njimi nekaj časa Italijani s Tirolskega.

Za Jude so bili postavili posebno sinagogo, ki jim je služila za njih bogoslužje. Zdaj, ob prihodu Slovencev, se je ta sinagoga spremenila v katoliško cerkev. — 28. novembra se je pričela v tej cerkvi slovenska služba božja. Tu se oznanja božja beseda, tu doné molitve in pesmi naših beguncev k Vsevečnemu za zmago in mir naši domovini.

Kot dušni pastirji delujejo tukaj gg. Anton Berlot, Ivan Jarec, Ciril M. Vuga in Franc Černigoj.

Posebno slovesen dan je bil v naši cerkvi 8. december. — Za ta praznik so begunci s prostovoljnimi darovi zložili za kip Marije Device, Pomočnice kristjanov, ki se je postavil nad glavni oltar in ta dan slovesno blagoslovil. Ob tej priliki se je postavil v taborišču tudi temelj Marijini družbi.

V taborišču imamo tudi šolo. Do zdaj je odprtih pet razredov. Kot šolski voditelj deluje g. Ivan Ivančič (Kred), potem so tukaj g. učitelj Mavricij Benič (št. Maver) in gg. učiteljice: Milka Gulin (Grgar), Marija Srebrnič (Levpa) in Ema Ivančič. Pre-skrbljeno je tudi za vrtnarico (g. Kljun) in za učiteljice šivanja (gg. Arko in Komavli).

Božič je Božič, in nihče ne obeti bolj, kaj je sveti večer, kakor begunec. Tudi za ta dan se je poskrbelo, da se je beguncem omililo ta večer, ki ga človek najtežje prebije v tujini. Priredila se je v ta namen posebna božičnica za begunce. Posebna za-služja za to gre predstojniku taborišča, g. dr. Otonu Jerolimeku, c. kr. nižjeavstrijski vladni, pomožnemu odboru za begunce iz

južnih krajev na Dunaju, c. kr. vojaški realni šoli in Brucku, posredovalnici za slovenske begunce v Ljubljani, taboriškem zdravniku, g. dr. Halperu in pridelnim mu medicinkam, prezidijalnemu tajniku, g. dr. Maister, visokorodni družini g. grofa Harrach in raznim velečenj. družinam iz Brucka.

Posebno ljubka prikazen pri božičnici je bila visokor. g. grofica Roma z Dunaja, ki je že med tednom prišla v taborišče urejati darove in jih je na božični večer v krogu odličnih gospodov in gospá tudi osebno delila. — Božičnico so počastili tudi delegat za taborišče v Bruku, tajnik pomožnega odbora za begunce iz južnih krajev na Dunaju, g. Gasser, preč. g. dekan, g. okrajni glavar, zastopnik županstva, voditelj c. kr. vojaške realne šole v Bruku, kakor tudi še drugi odlični gostje.

Pri sprejemu in slovesu teh odličnih gostov so se vrstili nagovori duhovništva in učiteljstva, nastopila sta izmed šolskih otrok dva dečka in dve deklici s slovenskimi in nemškimi deklamacijami, bil je blagoslov v cerkvi, zapela se je cesarska pesem, kar je ustvarilo res lepo božično slovesnost.

Bodi tudi na tem mestu vsem poštvovalnim prirediteljem božičnice za naše begunce izrečena najsrčnejša zahvala! —

In zatem je sledila božična noč, o, božična noč v begunskem taborišču!

Še nikdar nismo bili s takimi občutki pri polnočnici, kakor letos; a morebiti tudi še nikdar niso bili naši občutki tako pravi, kakor letos. Kajti letos smo se lažje uživali v revščino sv. družine in v siromaštvo betlehemskega hleva, ko smo hoteli iz lesenih barak v leseno cerkev, kjer biva Jezus v lesenem tabernaklu. Ubogi smo se zbrali okoli Njega, ki se je ubog rodil za nas, in boljše smo razumeli skrivnost sv. večera!

In oglašili so se po cerkvi mehki glasovi našega harmonija, — in zadonele so po cerkvi naše mile božične pesmi, — in mehko je začel postajati okoli src, — in klonila je premnoga glava, — in v svitu luči je zablestela v očeh premnoga solza. .

In misli so nam za hip pohitele domov v domače cerkve, kjer smo druga leta tako slovesno obhajali sveti večer, — in zopet so nam globoko klonile glave, ko smo se spomnili, da so danes ta naša svetišča še bolj razdrta, kakor je bil betlehemski hlev. .

In zato so naša ušesa toliko bolj prisluškovala angeljskemu spevu: »Slava Bogu na višavah, — in mir ljudem na zemlji!« — In ta spev je našel v naših srcih glasnejši odmev, kakor kdaj poprej. — »Mir ljudem na zemlji!« — ti glasovi so nas spremljali še nazaj v lesene barake, saj so ti glasovi odmev naših prošenj in naših molitev! — »Et in terra pax hominibus!« —

Razna poročila.

Tajni spisi srbskega generalnega štaba najdeni.

»Belgrader Nachrichten« poročajo, da se je po dolgem iskanju posrečilo najti tajne spise generalnega štaba, kateri se sedaj nahajajo v rokah belgrajske policije.

V Belgradu ostali.

»Hrvatska« poroča, da se sedaj v Belgradu nahajajo znane srbske osebnosti, in sicer socialistični poslanec Lapčević, bivši zunanji minister iz ere Obrenovičev Štefanovič in predsednik srbske državne banke Mihajlo Popović.

Iz boryslawskega naftnega okoliša.

Lvov. »Kuryer Lwowski« poroča iz Boryslawa, da izmed tamošnjih naftnih jam tačas miruje še 210; od teh so jih bili Rusi 100 zažgali. Od 1. junija do konca novembra je znašala produkcija nafte 31.452 cistern. Vsega vkup je bilo v tem času v avstro-ogrskih čistilnicah predelane 40.554 cistern nafte.

Mehika.

Eel Paso, 28. decembra. Mnogo pristašev Ville prehaja h Carranzí. Villa se umika.

Dnevne novice.

+ Aproximacija na Kranjskem. Kranjski deželni glavar g. dr. Ivan Šusteršič je bil te dni pri notranjem ministru knezu Hohenlohe radi aproximacije kranjske dežele z moko. Opozoril je notranjega ministra na nedostatke na deželi in v Ljubljani ter ga prosil, da bi skrbel za to, da bi se aproximacija izvršila redno, da ne bodo občine po cele tedne brez moke. — Knez Hohenlohe je z največjo ljubeznivostjo ugotovil, da bo vse storil, kar je v njegovih močeh, da se nedostatku po možnosti opomore.

— »Krišćanski vojak« — še na razpolago! Ker se je dobilo zopet nekaj denarja, zato je znova 3000 izvodov tega vojaškega molitvenika gospodom vojaškim kuratom zastoj na razpolago. Obrnejo naj se zdaj na Nič magovo prodajalno v Ljub-

ljani. Dobro bi bilo na to opozoriti one kurate drugih narodnosti, ki imajo v svoji oskrbi slovenske vojake.

— Kardinal Skrbensky ostane v Pragi. Poročali smo že svojčas, da so si na Moravskem želeli, da bi postal naslednik umrlega olomuškega nadškofa dr. Bauerja praški knez nadškof in kardinal baron dr. Skrbensky. Na prošnjo čeških škofov in na prošnjo češke duhovščine, da bi naj kardinal Skrbensky ostal v Pragi, se je ta izjavil, da ne bo zapustil Prage.

— Za vpoklicane obrtnike in trgovce. Mnogi obrtniki in trgovci, ki so bili vsled vojne vpoklicani, so morali svoje obrate postaviti in trgovine zapreti, ali pa so bili prisiljeni jih prepustiti manj večim in trgovsko le malo naobrazanim ženam, sorodnikom ali pomočnikom. Ti branilci domovine na bojnem polju ali pa v vojni službi so sedaj v velikih skrbih in ne vedo, v kakem stanu bodo našli svoje obrate, ko se povrnejo. Zelo se je bati, da bodo marsikateri upnik takoj po končani vojni dal vse v zadolženih obratih zaseči, vsled česar bo nadaljnje izvrševanje preprečeno in odvzeta prilika, da bi obrtniki polagoma poplačali nastale dolgove. Samostojni obrtniki bodo radi tega morali postati zopet pomočniki. Že visoki zaostanek na najemninah za zaprte delavnice je težko breme, ki tlači obrtnika vsled vpoklica. Tudi nazadovanje obrti in kupičenje dolgov za blago hudo zadeva vpoklicanega obrtnika, česar sam ni zakrivil, ampak nevede in neprimerno vodstvo, kateremu je moral izročiti in zaupati svojo obrt. Deželni odbor se je obrnil na c. kr. finančnega in trgovskega ministrstva, naj vse ukrenejo, da se prepreči propad takih obrtnikov in trgovcev, ki so bili vpoklicani v vojaško službovanje.

— Laški zrakoplov nad Postojno. Iz Postojne se nam poroča: Včeraj okoli polne popoldne nas je obiskal laški zrakoplov. Vrgel je več pišč na naše mesto, na kolodvor in neke privatne zgradbe. Rezultat je bil grozen! Pri tem zračnem napadu je namreč izgubila svoje življenje koza železničarja Dolenca.

— Št. Rupert. Nesreča v gozdu. V Kostanjevici je drevo ubilo hčer posestnice Franciške Sladič 18letno Franco in pa hlapca. Spodžagala sta bukev, pa je padla nanju in bila sta takoj mrtva. — Čez 1 leto dni je pisal iz Ruskega vojak Jožef Janušek, ki je bil že davno proglašen za mrtvega, svoji ženi na Ravniki. Veselje žene je bilo pač veliko! — V občini Št. Rupert je dosedaj mrtvih vojakov do 15. Med zadnjimi je umrl v bolnici pri Ptuju Pelgrin Florjančič. Z doma pa je vseh mož do 500. V laškem ujetništvu sta Kos iz Mal. Cividna in Jože Brčan iz Homa. Na Ruskem jih je pa veliko.

— Trgovci z manufakturnim blagom, prodajalce storjene obleke, konfektionarje, krojače in druge interese opozarjamo, da je za ukazani popis zalog vojaškega sukna, čistovolnjenega, polvolnjenega in manipuliranega blaga (komerčno blago), konfektioniranih plaščev za moške, vstevši pelerine, moških oblek ter odej. Prijave je podati po stanju z dne 31. decembra 1915 na predpisanih prijavnih listih.

— Žepna svetilka brez nadomestne baterije. Inženir Karol pl. Dreger iz Budimpešte je po večletnih poizkusih iznašel električno žepno svetilko, ki sveti, ne da bi potrebovala nadomestnih baterij. Iznaidbo je izprožil nadvojvoda Leopold Saluator.

— Poziv pešču Zdravku Muhviču. C. kr. okrajna sodnija v Rudolfovu nam piše: V noči dne 1. junija vozili so se vojaki skozi Novo mesto. Pešec Zdravko Muhvič je baje izročil nekemu železniškemu delavcu bankovec za 20 kron, češ, naj mu prinese drobiža. Slednji ni prinesel ne drobiža, ne bankovca nazaj ter je vlak odšel. Zdravko Muhvič se nahaja nekeje v bolnišnici, ne more se poizvedeti kje. Ker je potrebno ga v tej zadevi zaslišati, se tem potom pozivlja, da naznani svoj naslov po vojaški dopisnici (Feldpostkarte) okrajnemu sodišču v Rudolfovo, odd. III.

Nova hrvaška šola na Moravskem. Po zaslugi župnika Gjiniča se je otvorila v Schildbergu na severnem Moravskem hrvaška šola.

— Vojnopoštni promet s paketi splošno dovoljen. Uradno se naznanja: Od 3. januarja dalje se bodo prejemali vojnopostni paketi na vse vojne pošte. Paketi na vojnopostne urade 11, 39, 51, 125, 149, 169 in 186 se morejo oddati vsak dan, paketi na ostale vojnopostne urade pa samo trikrat na teden, in sicer v ponedeljek, torek in sredo. V vojnopostnih paketih se sme pošiljati edino le: 1. oprema in obleka, 2. cigare, cigarete in tobak, pipe, ustniki in užigala brez bencina. Paketi z drugo vsebino so nedopustni ter se ali ne sprejmejo ali pa izključijo od nadaljne odprave in vrnejo pošiljatelju proti plačilu dotične poštne pristojbine.

Nakup dve- in triletnih žrebet za vojaštvo. Uradno se naznanja: C. in kr. komisija za dopolnitev števila vojaških konj št. 8 v Celovcu bo od meseca aprila leta

1916 dalje kakor vsako leto zopet nakupovala triletna, to pot tudi dveletna žrebeta lahke pasme za c. in kr. žrebarno. C. in kr. vojna uprava je za te konje določila razmeram primerne nove cene. Konjerejci takih mladih konj, ki bi jih hoteli že sedaj prodati c. in kr. vojni upravi, naj jih naznanijo do 30. januarja 1916 c. in kr. komisiji za dopolnitev števila vojaških konj (Remontenassentkommission) št. 8 v Celovcu. Za to naznanilo zadostuje dopisnica, na katero se napiše ime in bivališče posestnika, okraj, pošta in pa število konj po starosti. Na podlagi tega naznanila bo c. in kr. komisija za dopolnitev števila vojaških konj vsakega posameznega posestnika, ki je naznanila svoje žrebe, naravnost obvestila, kdaj in v katerem kraju se vrši nakup. Žrebeta, ki se spoznajo za sposobna, se pri nakupu takoj prevzamejo in v gotovini izplačajo. Žima na repu teh žrebet ne sme biti prirezana (prikrasana). Žrebec in žrebeta težke pasme se ne bodo kupovali. S seboj je prinesiti, ko se pripele konj, list o plemenitvi, živinski potni list in dober povodec.

— Odprava uporabljanja cirilice v poštnem in brzojavnem prometu v Bosni in Hercegovini. Z odlokom vojnega ministrstva z dne 6. decembra 1915 se ukine dovolitev uporabljanja cirilice v poštnem in brzojavnem prometu. Obenem je prepovedano tudi v notranjem bosensko-hercegovskem prometu pisati s cirilico.

— Jeftanovičeva ulica v Sarajevu izpremenjena v Koveszovo ulico. Iz Sarajeva se poroča, da je spremenjena ulica Gligorijske Jeftanovič v ulico vojskovodje generala Kovesza.

— Umrli je organist mariborske stolnice in skladatelj g. Rudolf Wagner. — V Zagrebu je umrl knjigotržec Štefan Kugli.

— Nabava obleke in drugih predmetov za vojaško opremo. C. in kr. vojno ministrstvo nabavi v drugi polovici meseca decembra t. l. sledeče predmete: civilne obleke za voznike, barbant in flanelo za zimsko perilo le kot metersko blago, blago iz bombaža za snežne plašče, ovratne rute, ogrevala za roke, čevlje iz klobučevine, lesene čevlje, odeje iz klobučevine za sedla in podloge iz klobučevine za sedla, blago za krpe, cesarsko-rumene preveze iz umetne svile v polovični širini prostovoljskih znakov brez črnih črt. Oferte, kolkovane s kolkom za 1 K, morajo vsebovati dobavno ceno, dobavno množino, dobavni termin ter jih je vlagati s priloženimi vzorci pri 13. oddelku c. in kr. vojnega ministrstva. Popoln razpis je interesentom na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Časopise čitati je dolžnost. V Osnabrucku sta bila obsojena dva kmeta iz okolice, ker sta v nasprotju z odredbo zaporo prodala po par kili ovčje volne. Pred sodnikom sta se izgovarjala, da jima zadavna prepoved ni bila znana, ker se ni v občini na običajni način razglasila; časopisov pa ne čitata. Sodnik ju je spoznal za kriva, češ da je v današnjih razmerah vsakdo dolžan čitati časopise.

Angleški kabinet v s' skob.

Rotterdam, 28. decembra. (Kor. ur.) »Rotterdam. Courant« poroča iz Londona:

Včerašnji kabinetni svet, v katerem se je razpravljalo o naborni kampanji lorda Derbyja, ni prišel do nikakega sklepa. Danes bo kabinet posvetovalja nadaljeval. Parlamentarni sotrudnik »Times« poroča, da je bil položaj včeraj kočljiv in bo danes morda še bolj kritičen. Nekaj ministrov sili na to, da se takoj uvede vojaška dolžnost, ker daje edino le ta premiernemu ministru možnost, da izvrši svojo obljubo. Drugi zopet hočejo dati neoženjenim še enkrat priliko, da gredo na nabor. Nekateri izmed njih so izjavili, da obljuba, h katere posvetu niso bili prijetnjeni, zanje ne more biti obvezna. V obeh skupinah so zastopani liberalci in unionisti. Poleg njih je še tretja skupina, ki pa doslej še ni prišla do nobenega sklepa. Parlamentarni sotrudnik »Times« meni, da si bo Asquith prizadeval držati svojo obljubo, obenem pa skušal preprečiti, da bi nekateri ministri ne odstopili. Z energičnim nastopom bi se dalo to morda še doseči, čeprav so bile včeraj nade na to odločno neugodne. Parlamentarni sotrudnik »Daily News« piše, da se kabinet ne peča samo z Asquithovo obljubo, marveč tudi z drugimi resnimi vprašanji, ki se tičejo nevtralnih držav.

Ljubljanske novice.

Ij Za padle tovariše-akademike se bo brala sveta maša v petek, 31. decembra t. l., ob 8. uri v kapeli oo. jezuitov v Ljubljani, h kateri vabi tovariše-akademike in starešine, prijatelje in znance Slov. katol. akadem. starešinstvo.

Ij Praporščak Emil Žan padel. Z bojišča nam prihaja prežalostna vest, da je

že nekaj tednov pogrešani praporščak 17. pešpolka učitelj na Viču g. Emil Žan mrtve. Z žalostjo beležimo to vest, ki bo gotovo pretresla vse, ki so poznali tega vrliga, delavnega našega učitelja. Domočina junaku ohrani hvaležen spomin!

Ij Božičnica v obrtni šoli. V rezervni bolnišnici v obrtni šoli se je vršila dne 24. decembra ob pol 5. uri popoldne božičnica za ranjence in osebje te bolnišnice. Ob oltarju na stopnjšču, v ta namen posebno okrašenem, je služil mornariški superijor monsinior Karel Kokolj pod asistenco božično božjo službo, pri kateri sta sodelovala ubran damski zbor in godba nekega pehotnega polka. Končal je božično službo z nagovorom v nemškem, hrvaškem in ogrskem jeziku, nakar se je v telovadnici vršilo obdarovanje. Tam je nagovoril poveljnik bolnišnice, polkovnik zdravnik gosp. dr. Oton Hawlina v jedrnatem govoru vse navzoče ter se spominjal vseh dobrotnikov ranjencev, zaslug vseh navzočih ter predvsem pokroviteljice izvrševalnega komiteja gospe Elze Königove. Svoj govor je končal s trikratnim »Slava!« Njegovemu Veličanstvu, nakar je godba zaigrala cesarsko himno. Ranjeni stotnik gosp. Milan Matić se je nato v svojem nagovoru na poveljnika bolnišnice spominjal vseh dobrot, ki so jih ranjenci v tej bolnišnici v najobilnejši meri deležni, hvalil naprave bolnišnice, njeno oskrbo od udobnih prostorov do izbornih hrane, poštvovalno delo zdravnikov, pozornost in strežbo gospa in gospičken, ki so se postavile v službo človekoljubja in taktno in dostojanstveno tolažbo gospoda mornariškega superijorja. Zlasti je naglašal zasluge in zlata svojstva poveljnika bolnišnice, polkovnega zdravnika gosp. dr. Otona Hawlina, ki si je vedel pridobiti ljubezen ne le vseh ranjencev, marveč tudi vseh svojih podrejenih, in ki bo ostal vsem, ki so šli skozi to bolnišnico bodisi v službo, bodisi kot ranjenci v trajnem najboljšem spominu. Poveljniku bolnišnice, polkovnemu zdravniku g. dr. Otonu Hawlinu in upravniku častniku, dvornemu lekarnarju g. Hinku Brilliju, ki si je stekel za preskrbo bolnišnice kar največjih zaslug, so izročile dame, službujoči in ranjeni gažisti bolnišnice častna darila, nakar se je pričelo splošno obdarovanje. Od dam, ki so si iztekale posebnih zaslug za to božičnico, naj omenimo posebej gospe Elzo König, ki posveča že od početka vojne vse svoje moči tej bolnišnici. Božičnice so se udeležili tudi štacijski poveljniki polkovnik von Kleinschrotts soproga, višji štabni zdravnik dr. Geduldiger s soprogo, major graf Strachwitz ter mnogo drugih dam in gospodov.

Ij Razstavljene slike. V izložbenem oknu obrtnopospeševalnega urada v Sodniški ulici je razstavil marljivi domači umetni slikar Srečko Magolič tri oljnathe slike večje oblike. Prva predstavlja kosca, ki stoji v večernem solncu na sveže pokosenem poletnem travniku na bregu reke, druga kaže srečno izbran kos ljubljanskega Mestnega loga, na tretji vidimo blejski grad na visoki skali v mili mesečini poletne noči. Slike so v risbi in barvah kakor tudi v razpoloženju dobro uspele.

Ij Mestna vojna prodajalna zopet na Turjaškem trgu. Od jutri naprej bo poslovala mestna vojna prodajalna zopet na Turjaškem trgu in ne več v Prešernovi ulici. Prodaja se ješprenj in kruh.

Ij Žrebanje ljubljanskih srečk. Dne 3. januarja 1916 se vrši v prostorih mestne blagajne 51. žrebanje srečk ljubljanskega loterijskega posojila. Pričetek ob desetih dopoldne. Mestna blagajna bo 3. januarja za promet s strankami zaprta.

Darovi.

— Za nagrobni spomenik † č. g. Mihaela Barbo so darovali vlč. gg.: Dr. Ev. Zoré 20 K; Jakob Aljaž 10 K; Valentin Sitar 4 K; Janez Kramar 5 K; Mihael Saje 5 K; Karol Čuk 3 K; Miha Zelnik 10 K; Jožef Brešar 10 K; Jakob Razboršek 10 kron; Franc Dolinar 20 K; Vinko Čibašek 10 K; dr. Josip Marinko 10 K. Bog plačaj! Župni urad Cerklje na Gorenjskem, dne 23. decembra 1915. — Franc Dolinar, župnik.

Izgube 17. pešpolka.

Ujetí: Inf. Babnik Anton, Litija; inf. Bajec Ignacij, Kočevje; inf. Bartol Franc, Novo mesto (tudi ranjen); rez. Bojc Ivan, Kočevje (ranjen); inf. Bončar Josip, Ljubljana (ranjen); inf. Bukovec Josip, Črnomlje; rez. Černjac Jakob, Postojna; inf. Erste Martin, Trebnje; inf. Dimic Filip, Kamnik (ranjen); inf. Dulc Ivan, Krško (ranjen); inf. Fajdiga Anton, Stara Loka; inf. Fojkar Peter, Škofja Loka; rez. Gorenčič Avgust, Novo mesto (ranjen); desettinik Hladovy Josip; inf. Hribar Franc, Zgornji Tuhinj;

rez. Hribar Ivan, Litija; rez. poddesetnik Janežič Alojzij, ljubljanska okolica; častniški sluga Kavčič Jakob, Kranj; tit. desetnik, Kavčič Ivan, Tolmin; inf. Kobilšek Peter, Ljubljana; inf. Končnik Rudolf, Kamnik; inf. Konjar Ivan; poddesetnik Kos Josip, Ljubljana; inf. Kozak Mihael, Kamnik (ranjen); četovodja Kožef Josip, Litija; rez. Kozar Ivan, Kočevje; inf. Kramar Franc, Kamnik; inf. Kuhar Ivan, Krško; desetnik Kump Rudolf, Kočevje; inf. Lavrič Josip, Kočevje; poddesetnik Lesar Josip, Kočevje; inf. Mahar Ivan, Kočevje (ranjen); inf. Majhen Josip; rez. Mallner Josip, Kočevje; inf. Mencej Rudolf, Ljubljana; inf. Mittermajer Karel, Ljubljana; rez. Murn Josip, Novo mesto; inf. Napošl Franc, Ptuj; tit. desetnik Novak Jakob, Ribnica; inf. Novak Josip, Krško; rez. Osterman Matija, Kočevje; inf. Pavlin Matija, Krško; inf. Pavlovič Jakob, Krško; inf. Petschauer Ludovik, Kočevje; desetnik Poženel Josip, Ljubljana; inf. Rakovec Fr., Kranj; inf. Rakovec Franc, Kamnik; inf. Rugelj Peter, Krško; inf. Šarabon Ferdinand; inf. Sečnik Martin, Sv. Jošt; inf. Škrinjar Ivan; inf. Stanovnik Alojzij, Polhov Gradec; inf. Štefe Franc, Kranj; tit. poddesetnik Štih Josip, Krško; inf. Štivec Peter, Kočevje; inf. Štirn Ivan, Kranj; inf. Strah Anton, Kočevje; inf. Stubler Marko, Črnomelj (ranjen); inf. Sturm Josip, Kočevje; inf. Šusteršič Franc, Litija; inf. Šusteršič Franc, Ljubljana; inf. Tome Franc, Ljubljana; inf. Tominec Mihael, Sv. Jošt (ranjen); inf. Tratnik Kazimir, Ljubljana; inf. Verderber Ivan, Kočevje; inf. Vodenik Franc, Litija; inf. Železnik Rudolf, Ljubljana; tit. poddesetnik Zupan Ivan, Kamnik.

Malenkosti. Roman v štirih delih. Španski spisal P. L. Coloma, poslovenil Paulus. Cena K 3.80, vezano K 4.80. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Ljudska knjižnica je prinesla pred nekaj leti P. L. Colomovo zgodovinsko povest »Juann Miseria« (Janez Nevolja) v slovenskem prevodu.

Ze ta povest je vzbudila mnogo zanimanja, saj je umetniško dovršena, če tudi spada med prve Colomove poizkuse, je namreč delo devetnajstletnega mladeniča. Dvajset let pozneje zagledajo beli dan »Malenkosti«, ki so med mnogimi odličnimi spisi jezuita P. Coloma najboljše delo. Roman »Malenkosti«, je umotvor, ki je zanesel v poletu pisateljevo slavo daleč čez Pireneje. Roman je mojstersko delo že kot tak, če tudi je pisatelju zabava, kakor pripoveduje sam, le pomoček do namena. Pisatelj je misijonar, ki vihti v romanu bič najbolj nad izprijenim plemstvom na Španskem, spustil se je v boj zoper tisto naziranje, ki ima ostudne zmote in zlobnosti za malenkosti. Završalo je med prizadetimi krogi, ko so prišle »Malenkosti« na svetlo. Pisatelj si je s tem romanom postavil nalogo, ki bi se srednje nadarjenemu pisatelju ne bila posrečila. Roman je pisan v krasnem slogu, vzbudil je velikansko pozornost ne le na Španskem, kjer je izšel v mnogih natisih in izdajah, temveč tudi v drugih deželah in se dobi že skoro v vseh evropskih jezikih. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Za želodec je dobro sredstvo Fellerjeve lagodno odvajajoče rabarbara-kroglice z zn. »Elza-kroglice«. Vzbujajo tek in jačijo želodec, 6 skatljic stane poštne prosto samo 4 K 40 v. Zelo priljubljene tudi ženskam in otrokom. Pristne dobavi lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 285 (Hrvatska) Fellerjev »Elza-fluid« lajša bolečine. (-c-)

Nov spored!

„Kino Central“

v Deželni gledališču.

Samo danes in jutri:

SIN USODE.

Romantična drama. — V glavnih vlogah norveški igralec Nikolaj Johansen in Regna Wettergreen.

ZVITI FELIKS.

Učinkovita veseloigra.

ANTON BOČ

barbarija in kemična pralnica
Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na
Glincah št. 46. Nizke cene!
Točna in solidna postrežba

Obstoje tvrdke že čez 50 let.

Izdala konzorcij »Slovenca«.

POZOR!

Jutri 30. t. m. ob 9. uri zjutraj se bo vršila na Dunajski cesti št. 11/II. nadstr. razprodaja pohištva, kuhinjske oprave in nekaj obleke.

Kupim srednjeveliko

2769

posestvo

ako mogoče z manjšo trgovino na Kranjskem ali Sp. Stajerskem. Naslov: Rozauja Pajduh, Sveti Jakob ob Savi, p. Dol pri Ljubljani.

Sprejme se

učiteljica

2790

kot vzgojiteljica, ki bi privatno poučevala šolodolžne otroke in ki tudi razume samostojno opravljati slovensko in nemško korespondenco, pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe naj se vpošljejo do 6. prosinca 1916 na nadučitelja J. Vrežec-a, Ribno, p. Bled.

Orehov okrogli les

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah
Peter Angelo, Ljubljana.

Le pismene ponudbe se žele, tudi od trgovcev. — Posredovalci se iščejo proti dobremu plačilu. 2426

Potni kožuh in kožuhovina s vreča

skoro novo, se ceno odda pri

Fran. Kraškovec,
Ljubljana, Stari trg 22.

Sprejme se takoj

2779

vajenec

pri krojaču Adolfu Čepcu, ulica na Grad št. 5, Ljubljana.

Prodajalka

srednje starosti, dobi takoj stalno mesto v večji trgovini na deželi z mešanim blagom. Kje, pove upr. tega lista pod št. 2769.

Sprejme se spretna

prodajalka

v trgovini z manufakturnim in drobnim blagom, Ljubljana, Stari trg 3. 2782
Stanovanje in hrana v hiši.

Prodajalka

vajena trgovine z mešanim blagom, z večletno prakso in z dobrimi priporočili, želi svojo sedanjo službo premeniti. — Naslov pove iz prijaznosti uprava »Slovenca« pod št. 2784. (Znamka za odgovor)

Dobro izurjena

prodajalka

mešanega blaga se sprejme. Večje železnine imajo prednost.

H. Sušnik, Ljubljana.

2765

Iščem dva mlada

dimnikarska pomočnika

mesečna plača 60 K, hrana in stanovanje. Rranc Dolenc, dimnikarski mojster, Feka-Fiume. 2777

500 K **2332**
Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavice in trde kože, tekem 3 dni korenino brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim pis-mom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — **KEMENY,** Kaschau (Kassa) L., poštni predal 12/82 Ogrsko

Laneno seme

v vsaki množini se kupi.
Ponudbe na

A. ZANKL, sinovi,
tovarna barv v Ljubljani.

„Veliki stenski skladni (Block) koledar, za leto 1916“

izide v par dneh. Edini slovenski koledar te vrste, ki bo služil obenem kot beležni koledar. Z ozirom na praktičnost, bo ta edini slovenski koledar neizogibno potreben vsem občinskim in župnijskim uradom, odvetnikom, notarjem, trgovcem, obrtnikom in privatnikom. Cena mu bo K 240 po pošti K 260. Naročila naj se izvoli pošiljati založniku

I. STOKA, knjigarna in papirnica v Trstu,
ulica Molina piccolo 19. 2084

„Pripravna božična darila“

Priporoča se za cenjene dame in deklice: klobuke, kinčane in prazne oblike, športne čepice, ter klobukov in čepic iz najfinejših kožuhovine.

Zaradi pozne sezije po zelo znižani ceni.

Modni salon A. Stuchly-Maschke

Zidovska ulica 3. — Ljubljana — Dvorski trg 1.

Popravila vestno in točno.

Zunanja naročila z obratno pošto. Velika izbira žalnih klobukov.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod.

Absolutna varnost.

Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.
Marije Terezije cesta št. 12.

Ker se nahaja naše podjetje tik ob švicarski meji, imamo priliko za ugoden uvoz vsakovrstnih živil itd. zahtevajte torej naš; 2742

cenik živil

ki ga pošiljamo poštne prosto in zastoj. **Gebr. Reichart, veletrgovina,** Dornbirn Tirolsko-Predarlško.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina
pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogreje, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

1926